

DEN NORSKE KIRKE
Kongsberg og Jondalen sogn

STØRST AV ALT

PLAN FOR TROSOPPLÆRING

TILHØRIGHET

Vi ønsker at barn og unge i Kongsberg skal kjenne seg hjemme i kirken, og oppleve at troen på den treenige Gud er relevant for deres hverdag også utenfor kirkebygget.

TRO

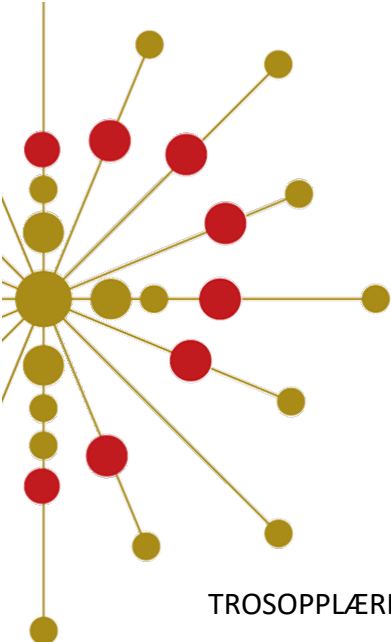
Vi ønsker å legge til rette for at barn og unge i Kongsberg skal få møte den levende Jesus, slik at troen kan vokse og praktiseres i den enkeltes liv og i kirkens fellesskap.

TJENESTE

Vi ønsker at barn og unge i Kongsberg skal bli bevisste egne evner og ressurser, slik at de kan tjene Gud og sin neste med grunnlag i egne forutsetninger.

Innhold

TROSOPPLÆRING – HISTORIE OG BAKGRUNN	3
Hva er trosopplæring?	3
Gud gir – Vi deler!	4
Noen presiseringer.....	6
HOVEDMÅL FOR PLAN FOR TROSOPPLÆRING	7
Trosopplæringens hovedmål	7
Menighetens visjon.....	10
KONGSBERG OG JONDALEN: GRUNNLAG OG SÆRPREG	11
Hvem er vi?	11
Barn og unge i Kongsberg	13
Hva har vært og hva blir nytt?	14
Trosopplæring i de to kirkene.....	15
Arbeid blant barn og unge hos de andre kirkesamfunnene	15
SENTRALE DIMENSJONER I TROSOPPLÆRINGEN.....	16
Barn og unges medvirkning	17
Inkludering og tilrettelegging.....	18
Gudstjeneste	19
Diakoni	20
Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner.....	22
Kommunikasjonsarbeid	23
Frivillig medarbeiderskap.....	25
Tverrfaglig samarbeid	26
Musikk og kultur	26
Oversikt over dimensjonenes forhold til de konkrete tiltakene.....	28

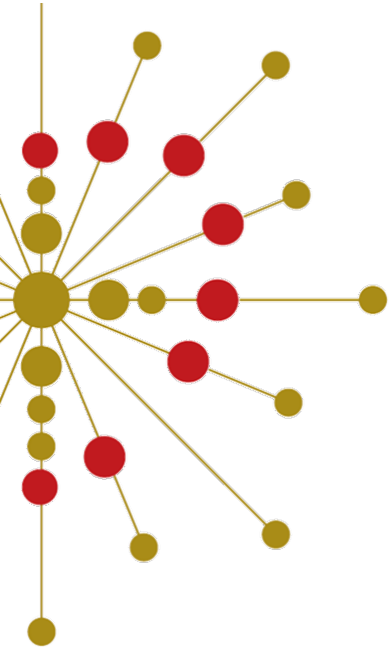
ORGANISERING, RAMMER OG ANSVAR	33
Organisering av ansattressurser i trosopplæringsarbeidet	33
Ansattes involvering i trosopplæring	34
Plan for driftsfase 2016-2019	35
Årshjul	36
KJERNETEKSTER I TROSOPPLÆRINGEN	37
Tekster 0-5 år - <i>Tilhørighet</i>	37
Tekster 6-12 år - <i>Tro</i>	38
Tekster 13-18 år - <i>Tjeneste</i>	39
TROSOPPLÆRING TILTAKSPLAN 0-18 ÅR	40
TILHØRIGHET 0-5 år	41
TRO 6-12 år	50
TJENESTE 13-18 år	60

Versjon 1, juni 2016.

Ansvarlig for arbeidet:

Trosopplæringsutvalget: Anne Aicher, Anne Søgner Flatvad, Magnhild Vassli Gjære, Barbro Camilla Paulsen Aamodt.

Ansatte: Inger Johanne Christensen, Tanja B. Hauge, Helene Medhaug Simonsen, Christen Christensen.

TROSOPPLÆRING – HISTORIE OG BAKGRUNN

Hva er trosopplæring?

Trosopplæring er en grunnleggende del av kirkens identitet, og har vært det siden Jesus sendte disiplene ut i verden med et oppdrag:

«Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler: Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende.» Matt 28,18-20

Dette oppdraget har ført til at kirken til alle tider og på alle steder har forsøkt å «gjøre» disipler som kan leve et liv i troen på den treenige Gud i dåpens nåde, i et lærende og tilbedende fellesskap av troende. Denne planen for trosopplæring er i så måte verken noe nytt eller revolusjonerende – den er bare et nytt forsøk på å utføre det oppdraget Jesus gav, på dette sted og i denne tid.

Trosopplæringen er kirkens oppdrag, men også foreldre- og fadderens oppdrag, som de sa ja til når de døpte sitt barn. Trosopplæring er derfor noe som hjem og menighet står sammen om.

I Norge har skolen vært den sentrale aktøren for kirkens undervisning av de døpte, helt fra skolens etablering på 1700-tallet, og frem til siste del av 1900-tallet. I dag er denne oppgaven kirkens egen i samarbeid med foreldre/foresatte og faddere. Den norske kirke har arbeidet aktivt med trosopplæring helt siden 70-tallet, som en følge av at skolen ikke lengre skulle sørge for trosopplæring for døpte gjennom kristendomsundervisningen. Trosopplæringsreformen som kom i 2004 har gitt dette arbeidet en ny frisk, og alle menigheter i Norge har nå fått statlige midler til å drive trosopplæring. Det har vært en lang prosess, og først i 2014 fikk Kongsberg og Jondalen menighet midler.

© Kirkerådet

Gud gir – Vi deler!

Kirkerådet har utgitt *Plan for trosopplæring Gud gir – Vi deler*. Dette er et redskapsdokument for alle menigheter i Norge til å utvikle en lokal plan for trosopplæring, og det er dette ressursdokumentet som ligger til grunn for vår lokale trosopplæringsplan.

Plan for trosopplæring i Den norske kirke har som formål å bidra til en systematisk og sammenhengende trosopplæring som:

- vekker og styrker kristen tro
- gir kjennskap til den treenige Gud
- bidrar til kristen livstolkning og livsmestring
- utfordrer til engasjement og deltakelse i kirke og samfunnsliv

for alle døpte i alderen 0-18 år, uavhengig av funksjonsevne.

Trosopplæringens hovedsak er å formidle Guds kjærlighet. Gud viste sin kjærlighet ved at han

sendte sin sønn Jesus Kristus for dø for våre synder og forsoner alle mennesker og verden med seg selv.

Guds nåde og kjærlighet bærer oss og frigjør oss til å elske vår neste som oss selv.

«Og ved dette ble Guds kjærlighet åpenbart blant oss, at Gud sendte sin enbårne Sønn til verden for at vi skulle leve ved ham. Ja, dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder. Mine kjære, har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre. Ingen har noen gang sett Gud. Men dersom vi elsker hverandre, blir Gud i oss, og hans kjærlighet er fullendt i oss.» 1. Joh, 4,9-12

Gud er den som gir – og vi utfordres til å dele det vi har fått med hverandre. I kirken kan vi dele tro og fellesskap fordi Gud hver dag er den som deler først.

Hva er det vi deler? Vi deler tro og undring. Vi deler opplevelser og fellesskap. Vi deler kristne tradisjoner og verdier. Vi deler håp og kjærlighet.

Trosopplæringen ønsker å holde sammen den enkeltes livssituasjon (livstolkning og livsmestring), kirkens tro og tradisjon, samt et fokus på kristen tro i praksis (se fig.1). Til sammen utgjør disse tre aspektene helheten i trosopplæringens innhold. Troens sentrum, Guds kjærlighet i Jesus Kristus, skal prege all trosopplæring, mens de ulike aspektene ved trosopplæringen fordeles og utdypes systematisk gjennom ulike tiltak og samvær.

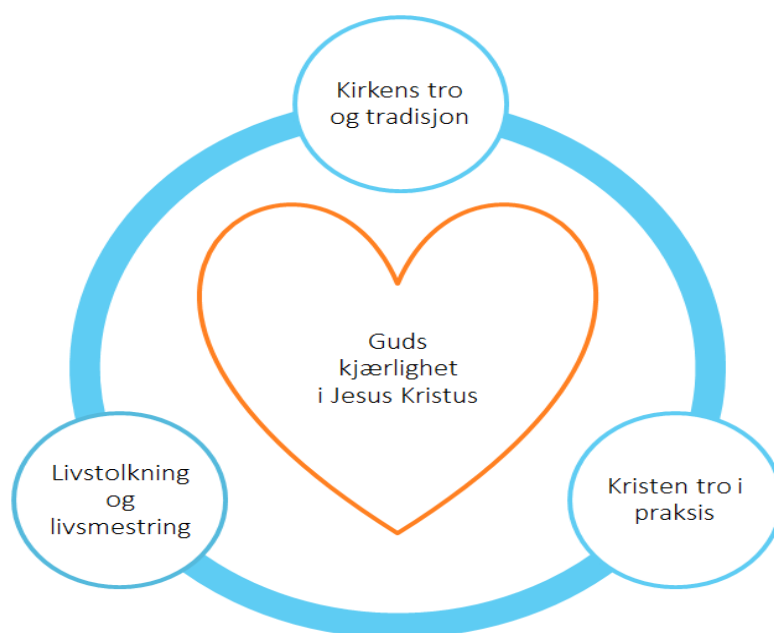

Fig.1: Illustrasjon over forholdet mellom de tre aspektene og trosopplæringens sentrum, Guds kjærlighet i Jesus Kristus.

Det er disse tre hovedaspektene som strukturerer innhold og mål for hvert tiltak for alle aldersgrupper. De tre aspektene står i et dynamisk forhold til hverandre slik at de påvirker hverandre gjensidig, og i midten er det viktigste vi ønsker å dele: Guds kjærlighet i Jesus Kristus.

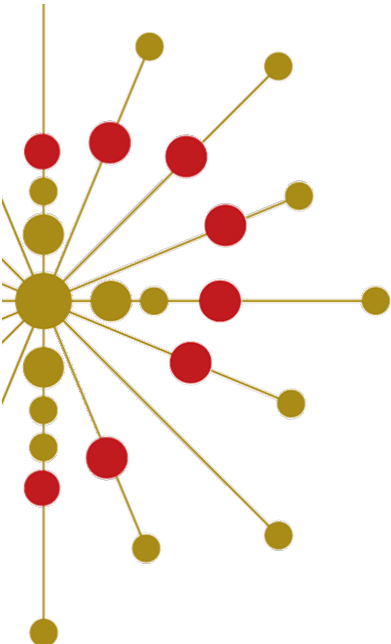
Noen presiseringer

Det er forskjell på trosopplæring og trosopplæring! Alt arbeid som skjer blant barn og unge i Kongsberg og Jondalen menighet er trosopplæring, men ikke alt regnes som trosopplæring på en slik måte at det kan regnes med i en systematisk og sammenhengende plan for trosopplæring, som denne du leser i nå.

Det er vanlig å skille mellom *kontinuerlig arbeid* og *breddetiltak*. Det kontinuerlige arbeidet er alt arbeidet som skjer regelmessig fra uke til uke, måned til måned, år til år i menigheten. Eksempler på dette er Kongsberg Kirkes barnekor, Kongsberg Tensing Singlt, KFUK-KFUM Speideren med flere aktiviteter, og herunder «Kollenklubben» for 7-10.klasse. Breddetiltakene er «prosjektene» vi inviterer alle døpte i et bestemt årskull til, og som foregår i en begrenset periode. Det er hovedsakelig disse tiltakene du kan lese om i denne planen. Så selv om alt er trosopplæring så er det hovedsakelig i breddetiltakene at vi systematisk arbeider for en sammenhengende trosopplæring fra 0-18 år. Når det er sagt så er de *kontinuerlige* tiltakene svært viktige, både med tanke på opplæring – men også i forhold til å skape fellesskap hvor barn og unge kan være en del av.

I tillegg har vi mye godt samarbeid med barnehager og skoler i byen. Dette regnes heller ikke som «trosopplæring» i den forstand at det får sin plass i denne planen, men det like fullt en viktig del av den totale trosformidlingen kirken gjør i Kongsberg og Jondalen. I samarbeid med barnehager og skole så kan vi nevne barnehagebesøk til jul og påske, barnehage- og skolegudstjenester til jul, «Den kulturelle skolesekken», «Ode til Gloger», undervisning i skoletimer om forskjellige temaer, «Vintersangfest», og mer.

HOVEDMÅL FOR PLAN FOR TROSOPPLÆRING

Trosopplæringsens hovedmål

Med utgangspunkt i Kirkerådets dokument *Plan for trosopplæring Gud gir – Vi deler* har vi utformet et lokalt mål for trosopplæringen for Kongsberg og Jondalen menighet:

Målet for trosopplæringen er at barn og unge gjennom opplevelser, deltakelse og kunnskap skal få tilhørighet til den treenige Gud og kirkens fellesskap. Det skal legges til rette for møter med den levende Jesus som skaper tro og utfordrer til tjeneste.

- Opplevelser, deltakelse og kunnskap

Målet synliggjør noen sentrale momenter vi ønsker at skal være gjeldene i de konkrete trosopplæringstiltakene. Vi ønsker å gi og dele gode opplevelser med barn og unge i kirken og i menighetens fellesskap. Vi ønsker at barn og unge ikke bare skal være tilskuere, men delta og involveres i det som skjer. Det er viktig for oss å ikke ha aktiviteter for aktivitetenes skyld, men fordi vi ønsker å formidle kunnskap om kristen tro i og med aktivitetene.

Samtidig er vi bevisst at læring ikke bare skjer gjennom tradisjonell kunnskapsformidling, men at opplæring i troen må bære preg av en totalformidling hvor opplevelser, deltakelse og kunnskap spiller sammen. Å delta i et fellesskap av troende er også læring, fordi det kristne fellesskapet på mange måter kan beskrives som et lærende fellesskap hvor vi går sammen med Jesus på veien, slik disiplene gikk med ham til Emmaus. På veien forsto de hvem Jesus var gjennom å gå sammen med ham, lytte til ordene han sa, og delta i fellesskapet rundt bordet med ham.

Å være Jesu disippel handler om å stå i et livs- og læringsforhold til den treenige Gud. Trosopplæring er derfor livslang.

- Tilhørighet, tro og tjeneste

Målet synliggjør også tre «retningsord» som blir strukturerende for tiltaksplanen; *tilhørighet, tro og tjeneste*.

Tilhørighet er mer enn å kjenne seg velkommen på et gjestmildt sted. Vi ønsker at barn og unge i Kongsberg og Jondalen skal kjenne seg hjemme i kirken, og oppleve at troen på den treenige Gud er relevant for deres hverdag også utenfor kirkebygget.

Troen skapes i oss i møtet med den levende Jesus. Vi ønsker å legge til rette for at barn og unge i Kongsberg og Jondalen skal få møte den levende Jesus, slik at troen kan vokse og praktiseres i den enkeltes liv og i kirkens fellesskap.

Tjeneste: Vi tror at møtet med Jesus utfordrer til handling. Vi ønsker at barn og unge i Kongsberg og Jondalen skal bli bevisste egne evner og ressurser, slik at de kan tjene Gud og sin neste med grunnlag i egne forutsetninger.

Tiltaksplanen nedenfor har vi valgt å dele inn i tre aldersgrupper, og vi har satt hvert av disse tre «retningsordene» som overskrift på de ulike aldersgruppene:

Tilhørighet for 0-5 år.

Tro for 6-12 år.

Tjeneste for 13-18 år.

Dette hjelper oss til å ha et særlig fokus i de ulike aldersgruppene, og som blir styrende for tiltakenes mål og utforming. Det betyr ikke at ikke alle tre ordene blir tematisert i alle aldersgruppene, det må de selvsagt bli – men å spisse fokuset på denne måten hjelper oss til å lage en sammenhengende, systematisk og helhetlig trosopplæringsplan som svarer til hovedmålet.

I tillegg har vi tilegnet en farge til hvert «retningsord» og aldersbolk (se fig.2):

- Fargen for *tilhørighet* (0-5 år) er blå, og viser til dåpens vann hvor vi døpes til Kristus, får Den hellige ånd, og blir tatt inn i den troende menighet. Ikke som gjest, men som fullverdig medlem og Guds barn.

- Fargen for *tro* (6-12 år) er grønn, og viser til livskraft og vekst i troen. Jesus sier: «Jeg er vintreet, dere er greinene. Den som blir i meg og jeg i ham, bærer mye frukt.» (Joh 15, 1-5). Troen vokser og bærer frukt når vi er i kontakt med troens utgangspunkt, som er Kristus.
- Fargen for *tjeneste* (13-16 år) er rød, og viser til Guds kjærlighet som vi er kalt til å dele gjennom tjeneste for vår neste. Rød viser også til Åndens kraft og utrustning.

Fargene og deres betydning er med på å understøtte «retningsordene» på en slik måte at det skaper bevisstgjøring om de ulike aldersgruppernes særlige fokus, og slik møte hovedmålet intensjon.

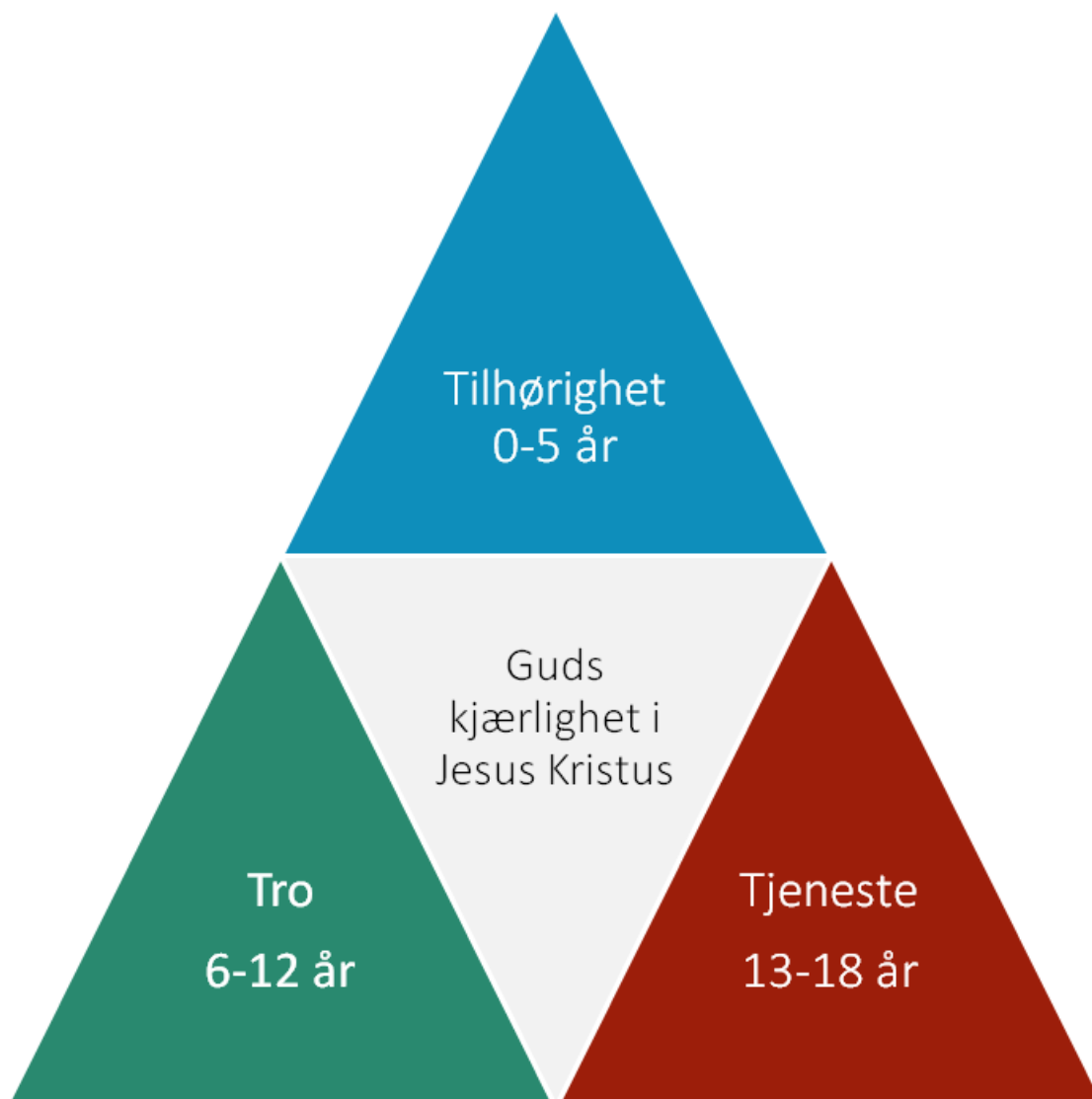

Fig.2: Illustrasjon over «retningsord» og aldersgruppe.

Menighetens visjon

Menighetsrådet har vedtatt følgende visjon som gjelder for Kongsberg og Jondalen menighet, all aktivitet som hører inn under menigheten, alle som jobber med dette, alle medlemmer og alle som føler seg som en del av kirken:

«Kirken i Kongsberg og Jondalen – mangfoldig og engasjerende»

Kirken i Kongsberg og Jondalen skal hjelpe mennesker til å skimte himmelen over livet sitt, og se den større sammenhengen som hver enkeltes liv er en del av. Visjonen formidler hvordan kirken i Kongsberg ønsker å være og samspiller også med Den norske kirkes visjon «Mer himmel på jord».

Mangfoldig

Vår kirke skal være mangfoldig. Her skal det være plass for folk i ulike livssituasjoner, med ulike meninger og ståsted. Det er takhøyde i kirken vår – både i konkret og overført betydning. Det skal være rom for ulike aktiviteter, ulike uttrykk, ulike typer mennesker i alle aldre. Kirken er Guds hus - her kan møter mellom Gud og mennesker finne sted.

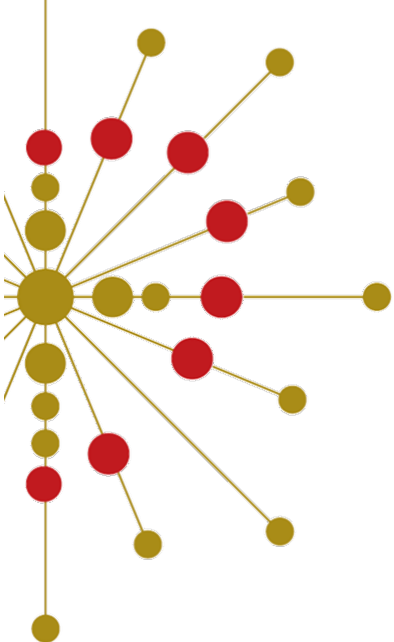
Engasjerende

Vi ønsker at kirken i Kongsberg og Jondalen skal være engasjerende. Kirken skal være aktuell, få med seg folk og gjøre en forskjell i folks liv. Det kirken formidler skal oppleves som vesentlig og et møte med kirken skal gjøre en forskjell. Vi ønsker aktivt å invitere mennesker inn i kjærlighetsfellesskapet med Gud og til oppgaver i kirken.

Denne visjonen innebærer også trosopplæringen, og vi ønsker at den skal få gjelde i både planlegging og gjennomføring av trosopplæringstiltak.

Visjonens kjerneord, *mangfoldig* og *engasjerende*, både tror og håper vi at vil dekkes i trosopplæringen når de fleste tiltakene er på plass. Trosopplæringen i Kongsberg ønsker å være *mangfoldig* ved å tilrettelegge for ulike aktiviteter for ulike alderstrinn, og aktiviteter som appellerer til forskjellige mennesketyper med ulike interesser.

Trosopplæringen håper å være *engasjerende* både for ansatte, deltakere og frivillige ved å lage tiltak og aktiviteter for barn og unge som engasjerer og gleder. Vi vil også være *engasjerende* ved å være tydelige på hva som er trosopplæringens hovedmål, som for øvrig og kan sies på en ny måte med ordene fra menighetens visjon: «Vi ønsker aktivt å invitere mennesker inn i kjærlighetsfellesskapet med Gud og til oppgaver i kirken».

KONGSBERG OG JONDALEN: GRUNNLAG OG SÆRPREG

Hvem er vi?

Kongsberg og Jondalen menighet består av to kirkebygg: Kongsberg kirke og Jondalen kirke. Kongsberg og Jondalen har inntil nylig vært to sogn som har blitt betjent av samme stabsfelleskap. I 2015 ble de to sognene sammenslått, og har blitt Kongsberg og Jondalen menighet.

Kongsberg og Jondalen menighet er en del av Kongsberg kirkelige fellesråd som alle menighetene i kommunen er en del av (Hedenstad, Efteløt, Komnes og Tuft). Menigheten består av 15.093 medlemmer, hvorav 14.639 hører til Kongsberg og 454 til Jondalen.

- Kirkene

Kongsberg kirke er en stor barokk korskirke fra 1761, med et forholdsvis enkelt ytre – men med et rikt utsmykket kirkerom. Det er et bygg som har stor betydning blant folk i Kongsberg, og kirken vises stolt frem av byens innbyggere. Det er en kirke som tiltrekker seg mange turister og interesserte, og det avholdes omvisninger hele året. Flere dager hver uke er kirken åpen mellom 10.00 – 12.00. Fra sin sentrale plass i byen er den et synlig bygg, og et bygg som høres med sine 26 klokker som klinger en gang i timen fra 08.00 – 18.00. Kongsberg kirke har plass til 1.100 mennesker, har gudstjeneste hver søndag, samt et stort og rikt kulturtilbud med mange konserter. En gang i måneden er det familiegudstjeneste, ofte med en gruppe som er spesielt invitert til denne gudstjenesten, og etter gudstjenesten er det kirkekaffe med pølser på Menighetssenteret. Hvert år arrangeres også Glogerfestspillene, som kom i gang etter at Glogerorgelet ble restaurert i 2000.

Jondalen kirke er en trekirke fra 1882, med plass til ca. 100 mennesker. Den ligger sentralt i Jondalen nært til skole og barnehage, og er et sentralt samlingssted for folk i Jondalen. Det er gudstjeneste ca. en gang i måneden i Jondalen, gjerne knyttet opp til en begivenhet som påskegudstjeneste med egg-jakt, 17. mai, lysmesse i adventstiden, julaften, Allehelgensøndag, høsttakkefest, med utdeling av bok til 4- og 6-åringer, og lignende.

- Byen og bygda

Kongsberg bærer preg av sin gruehistorie, og er stolt av sin historie. Kongsberg ble grunnlagt av kong Christian IV i 1624 etter at det var blitt funnet sølv der året før. Bergstaden «Koningsberg» og kongelig sølvverk ble anlagt året etter. Den offisielle historien vil ha det til at det var gjeterbarna Jacob Grosvold og Helga Værp som oppdaget sølvet en sommerdag i 1623. Senere forskning har funnet indikasjoner på at det også før dette var lokal kjennskap til eksistensen av edle metaller i traktene.

Til Kongsberg Sølvverk hentet Christian IV tyskere fra sølvgruvene i Sachsen og Harz. I tillegg kom det tyskere fra andre gruver i Norge. Tyskerne kom for å bistå med essensiell kunnskap om gruvedrift, og dette var spesielt viktig i oppstartfasen for bergstaden Kongsberg. Før 1623 var området der byen nå ligger utmark for gårder i bygda Sandsvær.

Med sine sølvgruver og fortid som landets største bergverkssamfunn er Kongsberg Norges eldste industriby. Tradisjonene fra Kongsberg Våpenfabrikk har gitt byen betydelige fagmiljøer innen produksjon av høyteknologivåpen, bildeler og utstyr til skipsfart, luftfart og olje- og gassindustrien. Kongsbergindustrien omsetter årlig for nær 40 milliarder NOK. De største selskapene er Kongsberg Gruppen (Kongsberg Defence & Aerospace og Kongsberg Maritime), FMC Technologies og Kongsberg Automotive. Befolkningen i Kongsberg består på grunn av industrien av mange innflyttere, og har landets høyeste tetthet av ingeniører.

Kongsberg har et rikt kulturliv og i 2013 ble kommunen kåret til «Årets barne- og ungdomskommune». Kommunen legger til rette for at barn og ungdom skal trives. Kongsberg videregående skole har musikk, dans og drama som et av tilbudene sine. Hvert år arrangeres Kongsberg Jazzfestival i uke 27. Festivalen har siden sin oppstart i 1965 opparbeidet seg til å bli en av landets største festivaler, med tilbud til barn, ungdom og voksne. Siste uken i januar, arrangeres Glogerfestspillene i Kongsberg kirke, som er en kammerfestival i regi av Glogerakademiet. Festspillene har tradisjon tilbake til 2001, da kirkens orgel fra 1765 var nyrestaurert. Glogerakademiet er ansvarlig for all konsertvirksomhet i Kongsberg kirke, og balanserer tilbudet mellom lokale, nasjonale og internasjonale musikere. Kongsberg kommune har et bredt undervisnings tilbud gjennom kulturskolen. I 2016 fikk Kongsberg prisen «årets kulturskolekommune». Kulturskolen har et omfattende lokalt samarbeid, som er bygd opp gjennom år, som for eksempel Glogerfestspillene, Jazzfestivalen, alle skolekorps, kor, skoler, barnehager og lokalt næringsliv. De lokale bedriftene og festivalene er i samarbeid med kulturskolen og musikk dans og drama linjen, med på å fremheve lokale talent, med stipend. Kongsberg har etter hvert fått flere kjente navn, som byen er stolte av. Høsten 2015 sto Kongsberg musikkteater, byens nye storstue, ferdig. Anlegget er en kulturarena som har vært savnet i byen. Her har vi fått to flotte saler, med topp moderne lyd og lys utstyr, der byens brede kulturtilbud kan vises, i tillegg til nasjonale og internasjonale navn.

Jondalen er en bygd i byen, og har et rikt kulturliv med en rik folkemusikktradisjon. Her kan for eksempel «Småjondølene» nevnes, som er en folkedansgruppe for barn og unge. Bygda har nær beliggenhet til Blefjell, hvor det på Blekapellet avholdes andakter- og gudstjenester jevnlig, og er særlig mye besøkt i høytidene. I bygda er det også et stort skyttermiljø for både unge og gamle, med mange skyttere som utmerker seg nasjonalt.

Barn og unge i Kongsberg

I Kongsberg og Jondalen menighet ligger årskullene av dømte medlemmer på mellom ca. 150-180 personer. Årskullet totalt er noe større. En del (mellom 20-30) er hørende innunder, samt at noen hører til andre trossamfunn.

Noen nylige tall: I 2015 ble dømpt 116 dømpt i Kongsberg, og 7 i Jondalen. Samme år ble det konfirmert 137 i Kongsberg, og 4 i Jondalen.

Barn og unge i Kongsberg og Jondalen har et bredt tilbud av fritidsaktiviteter. Mange er aktive og mye opptatt. Det er mange ulike idretter som har lag og tilbud: Fotball, håndball, ski, hopp, skiskyting, slalåm/brett, svømming, orientering, dans, basket, ishockey, turn - blant annet. Alt har høy kvalitet i forhold til både trenerressurser og lokaliteter.

Byen har flere musikkorps, og kulturskolen har et mangfold i tilbud (fra ulike instrumenter, til kor, dans og drama). Ungdomskontoret i kommunen driver «Forskerlab» og «Devotek», samt har tilbud til barn og unge i noen av ferieukene.

I byen er det 31 barnehager, hvorav 9 er kommunale og 22 private. Barnehagene har forskjellig størrelse fra små familiebarnehager til store fleravdelings- og basebarnehager.

@Kirkerådet

Hver jul og påske drar flere av de ansatte til mange av barnehagene for å fortelle om de kristne høytidene. Dette blir godt mottatt av barnehagene og er blitt en lang tradisjon. I tillegg arrangeres det barnehage-gudstjenester før jul.

I Kongsberg og Jondalen sokn er det 8 barneskoler, 3 ungdomsskoler og Kongsberg International School. Blant disse elevene er det også flere som sogner til Hedenstad sogn. Hvert advent arrangeres det skolegudstjenester for skolene i byen, hvor både grunnskoler og ungdomsskoler deltar. Dette er en god og innarbeidet tradisjon med god oppslutning fra år til år.

Hva har vært og hva blir nytt?

Å lage en plan for trosopplæring for alle mellom 0-18 år innebærer at mye nytt kommer til å skje i årene fremover. Likevel blir ikke alt nytt, for det har foregått mye god trosopplæring i Kongsberg menighet i mange år allerede. Det er en lang og god tradisjon med utdeling av 4 og 6-årsbøker på familiegudstjenester både i Kongsberg og Jondalen. Konfirmasjonsundervisningen er en selvsagt del av trosopplæringen, som er godt etablert og har god oppslutning. I flere år har tiltak som LysVåken og Tårnagenthelg blitt gjennomført med stor suksess. De siste to årene har det også blitt arrangert lederkurs for fjorårskonfirmanter, som vi kaller Videre. Dette har rekruttert mange gode unge ledere til ungdomsarbeidet, og som ledere i trosopplæringen generelt.

I tillegg til dette har vi også det *kontinuerlige arbeidet* som Kongsberg Tensing, Kongsberg kirkes barnekor, Kongsberg kirkes ungdomsklubb, og KFUK-KFUM Speideren.

Trosopplæring i de to kirkene

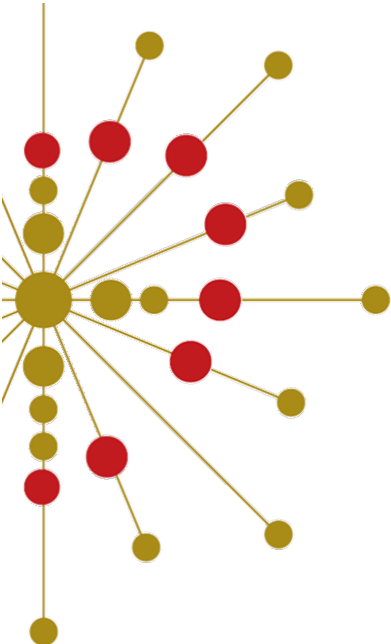
Det er to kirker i soknet, og begge skal benyttes som sted for trosopplæring. Det vil naturlig nok være mer aktivitet i Kongsberg, men det er viktig å opprettholde og videreutvikle trosopplæringstilbudet i Jondalen. Det som allerede skjer i Jondalen er dåp, familiegudstjenester med 4- og 6-årsbok utdeling, og familiegudstjeneste med påfølgende «Egghunt» 1 søndag i påsketiden, hvor alle barn mellom 0-12 år i Jondalen inviteres.

I tillegg vil det være naturlig å etablere flere tiltak i Jondalen kirke. Det vil særlig være å invitere til nasjonale breddetiltak som knytter seg tett til kirkebygget, som f.eks. Tårnagenter og LysVåken. For at ressursene det krever å gjennomføre tiltaket skal nå lengst mulig, vil det være klokt å invitere flere aldersgrupper samtidig, slik at flest barn kan få delta. Tiltakene vil derfor også gjennomføres med noen års mellomrom. I tillegg vil man kunne avholde «enklere» trosopplæringstiltak som f.eks. «Adventsverksted» og «Påskesamling» i Jondalen kirke årlig, men også her med barn i flere aldersgrupper.

Arbeid blant barn og unge hos de andre kirkesamfunnene

Norkirken (Normisjon) og Betania har et godt samarbeid for ungdommer. Hver fredag samles en god gjeng med ungdommer på «The Basement» til andakt, lovsang og sosialt samvær. I tillegg arrangeres det KRIK-samling i regi av Norkirken/Betania for ungdommer, også på fredager. I Norkirken har de et godt etablert søndagsskolearbeid, og søndagsskole for de litt eldre barna en gang iblant som de kaller «Veksthuset». I tillegg til korarbeid knyttet til «Soul Children» i samarbeid med Betania.

Norkirken og Den norske kirke samarbeider godt om deler av konfirmantarbeidet. Norkirken har ansvaret for en gruppe på ca. 20-25 KRIK (Kristen Idretts Kontakt) konfirmanter hvert år som møtes hver mandag til treninger, og reiser på to turer i løpet av året. Konfirmantundervisningen har konfirmantene med prest / kateket en gang i måneden.

SENTRALE DIMENSJONER I TROSOPPLÆRINGEN

En helhetlig trosopplæring består av flere dimensjoner som er sentrale i menighetens virksomhet. Alle de sentrale dimensjonene nedenfor skal inkluderes i trosopplæringen. Her følger noen refleksjoner om hvordan dette kan gjøres hos oss på Kongsberg.

Samvirke med hjemmet og familien

Familie og hjem utgjør den viktigste arenaen for barns oppvekst og utvikling. Dette gjelder også for trosopplæringen. Menighet, foreldre og faddere står sammen om dåpens oppdrag, som er å hjelpe den dømte til å vokse opp i den kristne tro. Derfor er det avgjørende med et godt samvirke mellom kirke, hjem og familie. Det betyr at foreldre, faddere og øvrig familie kan involveres og slik få bidratt på ulike måter i menighetens konkrete trosopplæring, men like mye betyr det at det i trosopplæringen prioriteres å gi foreldre og faddere motivasjon, praktisk hjelp og støtte til trosopplæring på hjemmebane.

I de første leveårene, definert som 0-5 år, har alle tiltakene et særlig fokus på å styrke relasjonen mellom kirke og hjem. Overskriften for denne aldersgruppen i vår trosopplæringsplan er: Tilhørighet. Tilhørighet er mer enn å kjenne seg velkommen på et gjestmildt sted, og målet er at barn og unge, og deres foreldre, faddere og familie skal kjenne seg hjemme i kirken, og oppleve at troen på den treenige Gud er relevant for deres hverdag også utenfor kirkebygget.

I hele trosopplæringsplanen er det definert flere tiltak hvor målsetningen er å styrke samvirket med hjem og familie. Dåpssamtalen er startpunktet og det første bindeleddet mellom hjem og kirke. Samtalen skjer ut fra en felles mal, slik at alle får samme informasjon og oppfølging. Et Trosopplæringshefte til utdeling i dåpssamtalen har som mål å tilrettelegge for trosopplæring og troserfaringer i hjemmet, samt skape engasjement rundt trosopplæringen. Når det har gått omtrent ett år siden dåp vil det sendes ut en Dåpshilsen til familien og barnet, og en Dåpsgave når det har gått to år etter dåp. Begge disse tiltakene har som mål å styrke samvirket med hjemmet, motivere til trosopplæring i hjemmet, samt informere om kommende trosopplæringstiltak.

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- Aktivt forsøke å inkludere foreldrene i ulike faser til forskjellige tiltak.
- Opparbeide en oversikt over foreldre og frivillige som ønsker å involveres i trosopplæringen.
- Være tidlig ute med informasjon om trosopplæringstiltak, med visuell oversikt, slik at foreldre kan planlegge i god tid. Være tidlig ute med invitasjoner til konkrete tiltak.
- Ha godt materiell til utdeling i forbindelse med tiltak, og eventuelt informasjonsmateriell til innkjøp for foreldre/faddere – for eksempel fra IKO og liknende.

©Kirkerådet

Barn og unges medvirkning

Barn og unge er fullverdige medlemmer i kirken. De skal få mulighet til å være både mottakere, deltakere og medarbeidere i kirkens trosopplæring og øvrige liv. Dette er en verdi og en ressurs det er viktig å ta vare på. Når barn og unge involveres i planlegging, gjennomføring og evaluering av tiltak så øker «treffsikkerheten» på tiltaket overfor den aktuelle aldersgruppen. I tillegg bidrar dette

rekrutterende, ikke bare overfor andre i samme aldersgruppe, men også ved at tilhørigheten til de medvirkende styrkes, og slik rekrutterer dem til andre og nye tiltak, og til kontinuerlige aktiviteter.

Barn og unges medvirkning er viktig i alle aldersgrupper, men særlig i aldersgruppen 13-17 år, hvor overskriften og hovedfokuset i vår trosopplæringsplan er: Tjeneste. Vi tror at møtet med Jesus utfordrer til handling. Vi ønsker at barn og unge i Kongsberg skal bli bevisste egne evner og ressurser, slik at de kan tjene Gud og sin neste med grunnlag i egne forutsetninger. Spesielt gjennom tiltakene Videre 1.0 og Videre 2.0 er målet å utruste medarbeidere og trygge ledere til menighetens trosopplæring og arbeid.

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- I aktuelle tiltak vil vi la barn og unge medvirke i gudstjenestesammenheng.
- Utfordre ungdomsledere til å være medarbeidere i ulike trosopplæringstiltak for alle aldersgrupper.
- Tilstrebe å involvere barn og unge i «rett» alder i planleggingen og evaluering av de fleste trosopplæringstiltakene.

Inkludering og tilrettelegging

Kirken omtales i 1. Korinterbrev 12 som en kropp der vi alle er hverandres lemmer og avhengige av hverandre. Det kristne menneskesynet forteller oss at vi er skapt, villet og elsket av Gud og at ingen er mer verdt enn andre.

Trosopplæringen i vår menighet skal, i tråd med trosopplæringens intensjon, sørge for at alle barn og unge får et reelt tilbud om trosopplæring uavhengig av hvem man er og hvilke forutsetninger man har. Det innebærer at alle tiltak må tilstrebe en universell utforming, som betyr fysisk og konkret tilrettelegging for alle. Det vil være nødvendig med individuell utforming når noen barn eller unge har behov for dette utfra egne forutsetninger, det være seg utviklingshemninger eller nedsatt funksjonsevne.

I tillegg til den teologiske begrunnelsen for likeverdighetsprinsippet i trosopplæringen, er dette også nedfelt i lovverk i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven, og i opplæringsloven. Vårt mål er at alle skal få en likeverdig mulighet for tilhørighet og deltakelse i kirkens trosopplæring, uansett forutsetninger og evner. Dette vil også bli gjort kjent i menighetens kommunikasjon- og markedsføringsmateriell.

Tilrettelegging for alle kan også ha med økonomi å gjøre. Vårt utgangspunkt er at all trosopplæring skal være gratis. Samtidig er det viktig å presisere i alt kommunikasjonsmateriell og i invitasjoner at det er muligheter for økonomisk støtte når trosopplæringen måtte koste noe, og eventuelt være hjelpelig med å opplyse om andre støtteordninger.

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- Utøve en bevissthet om dette i alle invitasjoner og informasjon om trosopplæringen, for å presisere at det er mulig med tilrettelegging for alle.
- Kartlegge behov ved invitasjon/påmelding til ulike tiltak, og opparbeide en oversikt slik at vi er forberedt til senere tiltak.
- Aktiv dialog med foreldre/foresatte i forbindelse med trosopplæringen.
- Gi økonomisk støtte når det er nødvendig.

Gudstjeneste

Gudstjenesten er menighetens «pulsslag» og hovedsamling. I gudstjenesten skjer læring gjennom forskjellige uttryksmåter – alt fra sanger, bønner, tekster, preken, kirkerommets kunst- og symbolrikhet og gjennom delaktighet i liturgiens ord, sanger og handlinger. Gudstjenesten er for alle, og alle barn og unge, og deres foreldre/foresatte skal få en opplevelse av tilhørighet til menighetens fellesskap, og slik være inkludert og likestilt i det «vi» som samles for Guds ansikt søndag etter søndag.

Konfirmasjonsgudstjeneste i Kongsberg kirke 2014

I Kongsberg og Jondalen har vi et godt innarbeidet familiegudstjenestearbeid. Familiegudstjenestene er i dag, og vil fortsette å være, hovedarenaen for trosopplæringens tilknytning til gudstjenestelivet. I tillegg til dette deltar konfirmantene på menighetens hovedgudstjenester i forbindelse med presentasjon- og samtalegudstjenester. I adventstiden har vi også et ustrakt samarbeid med barnehager og skoler.

Det er også startet opp egne UNG | gudstjenester, i sammenheng med Kongsberg Kirkes Ungdomsklubb en gang i måneden. Dette er gudstjenester av og for ungdom, og holdes på Menighetscenteret.

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- Videreføre og videreutvikle familiegudstjenestene, og knytte også nye trosopplæringstiltak til disse gudstjenestene.
- Involvere barn, unge og ledere i forberedelse og gjennomføring av gudstjenestene.
- Videreutvikle og styrke UNG | gudstjenestene slik at flere får tilhørighet til ungdomsfellesskapet i kirken, og skape en arena for tro og tilbedelse særlig tilrettelagt for ungdom.

Diakoni

Den sentrale dimensjonene diakoni knyttes særlig til trosopplæringens mål om å bidra til livstolkning- og mestring. Trosopplæringen skal gi rom for å utvikle et trygt selvbilde, etablere relasjoner, utfordre til tjeneste og livsutfoldelse for hele mennesket.

I Plan for diakoni i Den norske kirke forstås diakoni slik: «Diakoni er kirkens omsorgstjeneste. Den er evangeliet i handling og uttrykkes gjennom nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kamp for rettferdighet.» Dette tydeliggjør at diakoni er en grunnleggende del av kirkens selvforståelse. Kirken kan ikke bare lære om kjærlighet, den må også «være» det. Det kristne menneskesynet forteller oss at vi er skapt i Guds bilde til å være medmennesker. Ingen kan helt og holdent leve av seg selv eller for seg selv; vi er avhengig av hverandre og verden rundt oss.

Plan for diakoni i Den norske kirke holder frem disse fire kjerneverdiene for hva diakoni skal være: «Nestekjærlighet», «Inkluderende fellesskap», «Vern om skaperverket», og «Kamp for rettferdighet». Vi ønsker å legge til rette for at trosopplæringen i Kongsberg menighet avspeiler disse i sitt arbeid slik at det konkretiseres i handling. «Nestekjærligheten» er helt sentralt i den kristne tro, og vil være i fokus både i opplegg og undervisning for flere av trosopplæringstiltakene i ulike alder. Vi håper, og ønsker å tilstrebe at vi (både ansatte og frivillige) ser på hverandre med kjærlighet, og tar vare på hverandre i all aktivitet knyttet til trosopplæring i Kongsberg og Jondalen menighet. Dette henger for øvrig nøye sammen med hvordan vi ønsker å tilrettelegge for og være

et «Inkluderende fellesskap». Det er også et av hovedmålene i vår trosopplæringsplan, uttrykt gjennom ett av tre kjerneord i målsetningen (se Hovedmål), nemlig tilhørighet. Tilhørighet er mer enn å kjenne seg velkommen på et gjestmildt sted. Vi ønsker at barn og unge i Kongsberg skal kjenne seg hjemme i kirken og få tilhørighet. Gjennom trosopplæringstiltakene, og menighetens øvrige arbeid, ønsker vi å bygge gode fellesskap hvor alle kan kjenne at man hører til.

Et mål bør være at noen av tiltakene i trosopplæringen har en konkret tjenende oppgave for noen som har behov for det – enten lokalt eller globalt. Et eksempel kan være å gjøre noe i forhold til de nyankomne flyktningene i byen vår, og som retter seg mot det nyetablerte statlige mottaket på Raumyr.

«Vern om skaperverket» ønsker vi å sette fokus på gjennom ulike trosopplæringstiltak, og gjennom å tenke miljøvennlig i gjennomføringen av tiltakene. «Kamp for rettferdighet» synliggjøres særlig i den årlige gjennomføringen av Fasteaksjonen hvor konfirmanter, ungdomsledere og andre frivillige deltar og viser kristen nestekjærlighet i praksis.

© Kirkerådet

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- Legge til rette for at alle barn og unge blir møtt med omsorg, blir sett, og tatt vare på som de er.
- Lage gode systemer som gjør det lett å følge opp barn og unge hvor det må tas særlige hensyn.
- Legge aktivt til rette for samtaler mellom ansatte og deltakere hvor de store livsspørsmålene kan drøftes, livet sårbarhet deles både i sorg og glede.
- Vi vil gjøre oss bevisst hvordan vi møter mennesker som deltar på trosopplæringstiltakene, både deltakere og frivillige, og å skape tilhørighet og inkluderende fellesskap for alle.
- Skape gode holdninger og bevissthet rundt rettferdighetsskapende arbeid lokalt, og globalt i trosopplæringstiltakene.
- Vi ønsker å gjennomføre trosopplæringstiltakene med en grønn profil.

Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner

De frivillige kristne organisasjonene er en viktig ressurs i mange menigheter med sitt barne- og ungdomsarbeid. De har kompetanse, organisasjonsapparat og vilje til å spille en rolle i kirkens trosopplæring. Samarbeid med organisasjonene lokalt i Kongsberg er, og vil være svært viktig for å kunne tilby en systematisk trosopplæring for alle døpte.

I Kongsberg står særlig KFUK-KFUM Speideren sterkt, og har et aktivt og veldrevet arbeid. Allerede samarbeider menigheten og Speideren om noen gudstjenester, konfirmantarbeid og andre aktiviteter. Dette arbeidet er viktig, og det er et ønske å samarbeide i større grad om trosopplæringen fremover (f.eks. Utedag på Sachsen og På sporet).

KFUK-KFUM tensingkoret «SingIt» er også en viktig del av det kristne ungdomsarbeidet i Kongsberg menighet. Koret drives av diakon, kantor og ansatt dirigent, i tillegg til at korets eldre deltakere også fungerer som dirigenter iblant. Koret synger og bidrar på flere gudstjenester i løpet av året, de synger på et av eldrehjemmene i byen en gang i året, og avholder flere konserter i tillegg til å stille med forsangere til UNG | gudstjenester en gang i måneden.

I samarbeid med Norkirken Kongsberg drives det Konfirmant KRIK for en gruppe konfirmanter hvert år. Konfirmantene blir medlemmer i KRIK, drar på turer sammen, og utfordres til å dra på leirer organisert av KRIK nasjonalt. I tillegg til Konfirmant KRIK drives det også et ordinært KRIK-lag for ungdommer i byen. Samarbeidet mellom menighetene, og med organisasjonene er viktig og har mye utviklingspotensial, særlig for aldersgruppen 13-17 år.

Hvert år arrangeres Kirkens Nødhjelps Fasteaksjon som en del av konfirmantopplegget i menigheten, slik det gjøres over hele landet. I forkant av Fasteaksjonen gis konfirmantene undervisning om fastetid og Kirkens Nødhjelp.

I Kongsberg er kirken en av mange aktører i barn og unges hverdag. Arbeidet med trosopplæringen åpner for flere gode muligheter for samarbeid med ulike foreninger, ressursmiljø og institusjoner om barn og unges oppvekstmiljø. Det er mye potensiale i å samarbeide med kulturskole, idrettslag, korps, Røde Kors, historielag og andre instanser som driver forebyggende arbeid rettet mot barn og unge i nærmiljøet. Dette bidrar både til synliggjøring av kirken i lokalsamfunnet og kan hjelpe menigheten med å utvikle tilbud med høy kvalitet. Allerede er det et godt samarbeid mellom kirkemusikalske avdelingen i staben og kulturskolen ved at kantorene har orgelelever, og at kulturskoleelever bidrar i gudstjenester, under Glogerfestspillene og lignende arrangementer.

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- Videreutvikle lokalt samarbeid, og involvere aktuelle organisasjonene i tiltak i trosopplæringen.
- Vektlegge den rekrutterende effekten i samarbeidet med de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene.
- Oppfordre deltakerne til å delta på nasjonale aktiviteter (leir, festival, ledertrening o.l.) knyttet til de ulike organisasjonene.
- Benytte ferdig ressursmaterieell laget av organisasjonene i trosopplæringen.

Kommunikasjonsarbeid

God kommunikasjon er avgjørende! Trosopplæringens målsetning om å nå ut til alle døpte mellom 0-18 år med tilbud om å delta i menighetens trosopplæring utgjør en stor utfordring. Det er viktig å øke både den generelle kjennskapen til det lokale trosopplæringsarbeidet, og å drive informasjonsarbeid og markedsføring for de ulike aktivitetene som finner sted i kirken. Å bygge opp et godt omdømme og innarbeide nye tiltak krever planmessig kommunikasjonsarbeid over tid. I tillegg bør det prioriteres markedsføring rettet mot de gruppene som ikke aktivt søker informasjon om det som skjer i kirkens regi.

I tilknytning til de ulike tiltakene i trosopplæringsplanen er det viktig å utarbeide strategier for kommunikasjon og markedsføring. Til alle tiltak vil det være nødvendig å finne en god måte å få invitert alle de døpte. Det utgjør også en utfordring for en stor menighet, med årskull på oppunder 200. En del av det å effektivisere arbeidet med utsendelse av invitasjoner- og informasjonsmaterieell er å utvikle et felles designuttrykk for trosopplæringen i Kongsberg, som skal gå igjen i alt kommunikasjons- og markedsføringsmaterieell. Et helhetlig design vil være med å gjøre trosopplæringen gjenkjennelig, styrke tilhørigheten og bygge tillitt i byen og menigheten, og slik styrke trosopplæringen som «varemerke» over tid. Tanken er at designet skal bidra til å skape gode assosiasjoner om kirken og trosopplæringen, og gi et ønske om å delta!

I kommunikasjonsarbeidet er internett viktig. Kongsberg kirke har oppdaterte og fine nettsider, og er aktivt tilstede på Facebook med mange som følger siden der. Det vil være en viktig del av kommunikasjonsarbeidet og aktivt benytte seg av internett, herunder egne nettsider, lokale informasjons nettsider, og sosiale medier. Måten dette gjøres på bør også gjennomtenkes og evalueres underveis. En vurdering er om det vil være hensiktsmessig å opprette en Facebook-side som spesielt fokuserer på trosopplæringen i Kongsberg menighet, slik at man kan få med seg all informasjon der fortløpende.

Lokalavisen er også et viktig sted å markedsføre kirkens trosopplæring, gjennom annonsering og pressemeldinger i forbindelse med ulike tiltak, invitere avisen til noen spesielle tiltak for å lage reportasjer.

© Kirkerådet

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- Utvikle et helhetlig designuttrykk som preger alt av kommunikasjon- og markedsføringsmateriell, og for øvrig interne dokumenter og planer.

- Aktivt benytte internett og sosiale medier i kommunikasjonsarbeidet. Opprette en informasjons—og dele side på Facebook knyttet til menighetens trosopplæring.

Frivillig medarbeiderskap

Frivillige medarbeidere er avgjørende! Dåpen gjør en til en del av den verdensvide og den lokale kristne kirke, og i den lutherske kirke så gir også dåpen del i det allmenne prestedømmet. Alle menighetens medlemmer er gjennom sin dåp kvalifisert til å bidra til fellesskapets beste utfra egne forutsetninger, kvalifikasjoner, nådegaver og interesse. 1. Korinterbrev 12 forteller oss at vi alle er lemmer på en felles kropp som utgjør den kristne kirke, og alle lemmene er nødvendig for kroppens helhet:

«Hvis hele kroppen var øye, hvor ble det da av hørselen? Hvis det hele var hørsel, hvor ble det av luktesansen? Men nå har Gud gitt hvert enkelt lem sin plass på kroppen slik han ville det. Hvis det hele var én kroppsdel, hvor ble det da av kroppen? Men nå er det mange kroppsdel, men bare én kropp.» 1. Kor 12,17-20.

Frivillig medarbeiderskap er helt avgjørende for at denne planen for trosopplæring skal bli virkelighet, og ikke bare ord på papir. Menighetens størrelse og planens omfang nødvendiggjør frivillig tjeneste på de fleste av tiltakene, og av de tiltakene som allerede er i drift er det veldig få som går uten frivillig innsats. Dette er en av de viktigste grunnsteinene å arbeide systematisk og konstruktivt med på fast basis.

Det bør utformes en gjennomtenkt plan for rekruttering og oppfølging av frivillige som tar høyde for den nye situasjonen trosopplæringen setter både stab og menighet i. Inkludert i denne planen bør man også avklare hvem i staben som har dette som hovedansvar, og man må ta høyde for de frivillige organisasjonene menigheten samarbeider med. I tillegg er det viktig å ta høyde for den rekrutterende effekten trosopplæringen selv har til frivillig medarbeiderskap. I aldersgruppen 13-15 er overskriften *tjeneste*. Vi tror at møtet med Jesus utfordrer til handling. Vi ønsker at barn og unge i Kongsberg skal bli bevisste egne evner og ressurser, slik at de kan tjene Gud og sin neste med grunnlag i egne forutsetninger. Særlig gjennom ledertreningskurset Videre, men også i ungdomsmiljøet ellers, trenes mange gode, unge ledere som kan ta på seg ansvar og gjøre en god og viktig jobb i menighetens arbeid. Deltakelse og frivillig medarbeiderskap er en naturlig del av det å leve ut troens liv i menighetens fellesskap, og ikke minst er det med på å styrke tilhørigheten til menigheten.

I arbeidet med de frivillige medarbeidere bør det tas høyde for, og aktivt tilrettelegges for at menighetsmedlemmenes ulike nåde- og naturgaver får komme til sin rett, og får være med å berike trosopplæringsarbeidet.

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- Utvikle en plan for rekruttering, oppfølging og tilrettelegging av frivillige.
- Eventuelt opprette ulike frivillig-team til de ulike trosopplæringstiltakene.
- Videreutvikle de unge ledernes muligheter til å delta i trosopplæringen på ulike måter.

Tverrfaglig samarbeid

Tverrfaglig samarbeid er nødvendig for å nå målene for menighetens trosopplæring.

Trosopplæringens omfang og helhetlige læringssyn utfordrer staben til tverrfaglig samarbeid, der den enkelte ut fra sin arbeidsinstruks, kompetanse, erfaring og nådegaver deltar i menighetens planlegging og gjennomføring av trosopplæringen. Det er et ledelsesansvar å legge til rette for at alle ansatte sammen kan bidra med sin kompetanse i en fornyet trosopplæring. Menighetens øvrige planer må ses i sammenheng med planen for trosopplæring, og de ansatte må bruke ressurser og arbeidstid til beste for å gjennomføre de tiltak som er vedtatt i menigheten.

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- Utarbeide rutiner for alle ansatte om hvordan de skal bidra i trosopplæringen.
- Samarbeide bedre om frivillige mellom de ulike faglige sektorene.

Musikk og kultur

Menighetens musikalske og kulturelle virksomhet er trosopplæring i bred forstand, og utgjør viktig innhold, arenaer og arbeidsmåter i trosopplæringen. Kunst og kulturuttrykk gir aktuelle og slitesterke bilder, ord og opplevelser knyttet til troen og livet. Musikk og annen kulturvirksomhet gir gode muligheter for at barn og unge kan være både mottakere, deltakere og medarbeidere i menighetens lærende fellesskap.

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- Involvere kantorer og andre musikalsk og kulturelle bidragsytere i menigheten for å styrke det musikalske og kulturelle inntrykket i trosopplæringen.
- Se på muligheter til å knytte Glogerfestspillene og trosopplæringen sammen til et fremtidig tiltak.

Misjon

Misjon betyr «sendelse». Kirken som fellesskap er «sendt» til verden, slik det særlig kommer til uttrykk i Johannes 20,21: «Som Far har sendt meg, sender jeg dere». Kirkens oppgave som sendt er å være et redskap for Guds frelsende gjerning i verden, og slik er kirken en del av Guds egen misjon (latin *missio dei*). Misjon er et uttrykk for kirkens identitet, hva kirken er og hva den er til for. Kirken skal være oppsøkende. Den skal dele tro og liv på tvers av geografiske, religiøse, kulturelle, sosiale og generasjonsmessige grenser. Kirken skal også være inviterende. I dåps- og eller misjonsbefalingen i Matteus 28 gis oppdraget til disiplene om å gjøre alle folkeslag til disipler, døpe dem og lære dem. Misjon er utfra denne forståelsen en grunnleggende og selvsagt dimensjon i all trosopplæring.

Trosopplæring er kirkens oppdrag, å gjøre disipler som kan leve et liv i troen på den treenige Gud i dåpens nåde i et lærende, levende og tilbedende fellesskap av troende.

Menigheten har også et misjonsprosjekt i samarbeid med Det norske Misjonsselskap vi vil forsøke å knytte nærere til enkelte trosopplæringstiltak. Prosjektet menigheten støtter er landsbyutvikling i Laos, som går ut på å sikre rent drikkevann, bygge skoler, utdanning for voksne og ledertrening.

Vi vil gjøre følgende for å ivareta denne dimensjonen i vår trosopplæring:

- Utvide forståelsen av misjon og disippelskap i undervisningen for alle aldersgrupper.
- Knytte menighetens misjonsprosjekt nært til ulike tiltak i ulike aldersgrupper, og kanskje særlig 13-18 aldersgruppen, hvor de kan utfordres til tjeneste (se hovedmål) ved å arbeide for menighetens misjonsprosjekt på ulike måter.
- Knytte trosopplæringen til ulike misjonsorganisasjoners gode tilbud og materiell, der det er naturlig.

Bilde av Kongsberg kirkes barnekor

Oversikt over dimensjonenes forhold til de konkrete tiltakene

Her følger en tabell som viser en oversikt over de ulike sentrale dimensjonenes forhold til de konkrete tiltakene i vår lokale trosopplæringsplan. Vi har valgt å bruke to begrep for å skjelne mellom «dekningsgraden» for de ulike dimensjonene i hvert tiltak: «Dekkes» og «Dekkes noe». Der det står blankt betyr det at det i liten eller ingen grad dekkes i tiltaket.

	Dåp/ Dåpssamtale	Trosopp- læringshefte	Babysang	Vugge- gudstjeneste	Dåpshilsen	Knøttesang	Krølle- samling	Dåpsgave
Samvirke med hjemmet	■	■	■	■	■	■	■	
Musikk og kultur	■		■	■		■		
Tverrfaglig samarbeid	■	■	■	■	■	■		■
Barn- og unges medvirkning								
Gudstjeneste	■		■	■				
Frivillig medarbeiderskap						■	■	
Inkludering- og tilrettelegging	■		■	■		■	■	
Diakoni	■		■	■		■	■	
Samarbeid med barne- og ung.org.								
Kommunikasjonsarbeid	■	■	■	■	■	■	■	■
Misjon	■	■			■			

Dekkes: ■

Dekkes noe: ■

Dekkes ikke:

	Kirkerottene	Advents- verksted	4-årsbok	Gloger- bursdag	59°Nord	6-årsbok	Første- klasser	Påskesamling i kirken
Samvirke med hjemmet								
Musikk og kultur								
Tverrfaglig samarbeid								
Barn- og unges medvirkning								
Gudstjeneste								
Frivillig medarbeiderskap								
Inkludering- og tilrettelegging								
Diakoni								
Samarbeid med barne- og ung.org.								
Kommunikasjonsarbeid								
Misjon								

Dekkes: ■

Dekkes noe: ■

Dekkes ikke: ■

	Tårnagent helg	Agent- klubb	Sølv- omspunnet	Familiedag på Sachsen	Gratulerer med dåpen	LysVåken	24-timers festival	Skifestivaldag m/Skjærgårds team
Samvirke med hjemmet	■	■		■				
Musikk og kultur	■		■		■	■	■	■
Tverrfaglig samarbeid	■	■	■	■	■	■	■	■
Barn- og unges medvirkning	■			■		■		■
Gudstjeneste	■				■	■		
Frivillig medarbeiderskap	■	■	■	■	■	■	■	■
Inkludering- og tilrettelegging	■	■	■	■	■	■	■	■
Diakoni	■	■	■	■	■	■		■
Samarbeid med barne- og ung.org.			■	■		■	■	■
Kommunikasjons- arbeid	■	■	■	■	■	■		■
Misjon	■						■	■

Dekkes: ■

Dekkes noe: ■

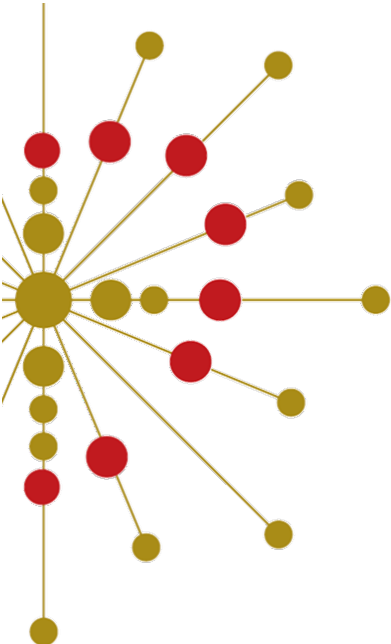
Dekkes ikke:

	Konfirmasjon	Konfirmant- reunion	Videre 1.0	KK <i>tirsdagsklubb</i>	UNG <i>gudstjeneste</i>	«Survival- course» for utflyttere	På sporet
Samvirke med hjemmet	Dekkes noe	Dekkes ikke	Dekkes ikke	Dekkes ikke	Dekkes ikke	Dekkes ikke	Dekkes ikke
Musikk og kultur	Dekkes noe	Dekkes noe	Dekkes noe	Dekkes noe	Dekkes	Dekkes ikke	Dekkes ikke
Tverrfaglig samarbeid	Dekkes	Dekkes	Dekkes	Dekkes	Dekkes	Dekkes noe	Dekkes
Barn- og unges medvirkning	Dekkes	Dekkes noe	Dekkes	Dekkes	Dekkes	Dekkes ikke	Dekkes
Gudstjeneste	Dekkes	Dekkes ikke	Dekkes	Dekkes ikke	Dekkes	Dekkes ikke	Dekkes ikke
Frivillig medarbeiderskap	Dekkes	Dekkes	Dekkes	Dekkes	Dekkes	Dekkes noe	Dekkes
Inkludering- og tilrettelegging	Dekkes	Dekkes noe	Dekkes noe	Dekkes noe	Dekkes noe	Dekkes noe	Dekkes noe
Diakoni	Dekkes	Dekkes	Dekkes	Dekkes	Dekkes noe	Dekkes noe	Dekkes ikke
Samarbeid med barne- og ung.org.	Dekkes	Dekkes noe	Dekkes ikke	Dekkes	Dekkes noe	Dekkes ikke	Dekkes
Kommunikasjonsarbeid	Dekkes	Dekkes noe	Dekkes ikke	Dekkes	Dekkes	Dekkes noe	Dekkes ikke
Misjon	Dekkes	Dekkes ikke	Dekkes	Dekkes	Dekkes noe	Dekkes noe	Dekkes ikke

Dekkes: ■

Dekkes noe: ■

Dekkes ikke: ■

ORGANISERING, RAMMER OG ANSVAR

Organisering av ansattressurser i trosopplæringsarbeidet

Under følger et forslag til organisering av de ansatte i gjennomføring- og driftsfase av trosopplæringsplanen.

Ansatte i Kongsberg og Jondalen menighet

100 % menighetspedagog, 30 % menighetspedagog, 100 % kateket, 100 % kapellan, 100 % diakon, 100 % sokneprest, 50 % administrasjonsarbeider, 100 % daglig leder, 200 % kantorer, 100 % kirketjener (Kongsberg), 20 % kirketjener (Jondalen), 100 % daglig leder av Glogerakademiet, 50 % prost i menighetstjeneste.

Menighetsrådet og arbeidsutvalg

Menighetsrådet har ansvar for å utarbeide og gjennomføre en lokal plan for trosopplæring, og de vil godkjenne lokal plan og jevnlig vedta eventuelle revideringer. Høsten 2014 ble det opprettet et Trosopplæringsutvalg bestående av representanter fra menighetsrådet, kateket, kapellan og menighetspedagoger, og andre frivillige. Dette arbeidsutvalget har arbeidet med den lokale plan frem til innlevering av plan juni 2016. Trosopplæringsutvalget har bestått av Anne Aicher, Anne Søgner Flatvad, Magnhild Vassli Gjære og Barbro Camilla Paulsen Aamodt, og de ansatte Inger Johanne Christensen, menighetspedagog; Helene Simonsen, menighetspedagog; Tanja B. Hauge, kateket; og Christen Christensen, kapellan.

I den videre organiseringen av trosopplæringsarbeidet, altså implementeringsfasen, er det foreslått å opprette en arbeidsgruppe bestående av menighetspedagoger, kateket og kapellan – ledet av menighetspedagog i 100% stilling. Denne arbeidsgruppen samles på initiativ fra leder minimum en gang per semester for å drøfte status på gjennomføring- og fremdrift av «Implementeringsplan for nye tiltak 2016-2019». Myndigheten til å vedta start/stopp av nye aktiviteter i trosopplæringen ligger hos denne arbeidsgruppen. Ved behov når det gjelder ansattressurser/økonomi eller liknende vil det være nødvendig å konferere med arbeidsgiver(e).

Kongsberg menighet er en stor menighet med store kull, og mye aktivitet. Derfor ser vi det som hensiktsmessig å la Menighetspedagog i 100% fungere som hovedadministrator for gjennomføring-

og drift av trosopplæringen.

Ansattes involvering i trosopplæring

Trosopplæring er en del av kirkens kjernevirksomhet, og er en satsning vi er pålagt å gjennomføre. Det er nødvendig med et tverrfaglig samarbeid dersom trosopplæringsplanen skal gjennomføres og driftes i årene fremover. Alle ansatte forventes dermed å bidra i trosopplæringen, selv om det nødvendigvis betyr at man må bidra på ulike måter og med ulike ting. Det er logisk og klokt å trekke på hverandres styrker og interesser i arbeidet med trosopplæringen. Den nødvendige tilretteleggingen for at dette skal kunne skje må være den enkeltes ansvar i samarbeid med arbeidsgiver.

Administrasjonen er tenkt å kunne bidra med å avlaste med administrasjonsarbeidet i trosopplæringen. Kateketen er en selvsagt del av trosopplæringsarbeidet, som ansvarlig for den kirkelige undervisningen i menigheten. Prestene bidrar i arbeidsutvalg (kapellan), og som ansvarlig for undervisning, gudstjenester o.l. på de konkrete tiltakene hvor man er involvert. Kantorene bidrar med det musikalske, leder korinnslag o.l. på konkrete tiltak, i tillegg til gudstjenestearbeidet hvor trosopplæringen er representert. Kirketjenere bidrar i trosopplæringen med praktisk tilrettelegging til ulike tiltak, og under gudstjenester.

Det viktigste punktet for at trosopplæringen skal gjennomføres og driftes på en god måte i årene fremover er at det er en motivasjon blant de ansatte, og i menigheten om at dette er noe vi gjør sammen!

© Kirkerådet

Implementeringsplan for nye tiltak 2016-2019

Høst 2016

- Kirkerotter (oktober/november)
- Adventsverksted (desember)
- LysVåken: *Jondalen kirke* (november)

Vår 2017

- Påskesamling i kirken (påske)
- Agentklubb (etter Tårnagethelg)
- «Survival-Course» for utflyttere (pinse)

Høst 2017

- Krøllesamling og utsending av dåps gave til 2-åring (september)
- Konfirmantreunion (oktober)
- Sølvomspunnet (oktober/november)
- Knøttesang (september-nov)
- (Planlegge 24-timers festival, jan 2018)

Vår 2018

- Dåpshilsen (utsending)
- 24-timers festival (januar/februar)
- Skifestivaldag (februar/mars)
- Førsteklasses (mars/april/mai)
- Påskesamling: *Jondalen kirke*

Høst 2018

- Familiedag på Sachsen (september)
- Gratulerer med dåpen! (oktober)
- Trosopplæringshefte (utdeling)
- Adventssamling: *Jondalen kirke*

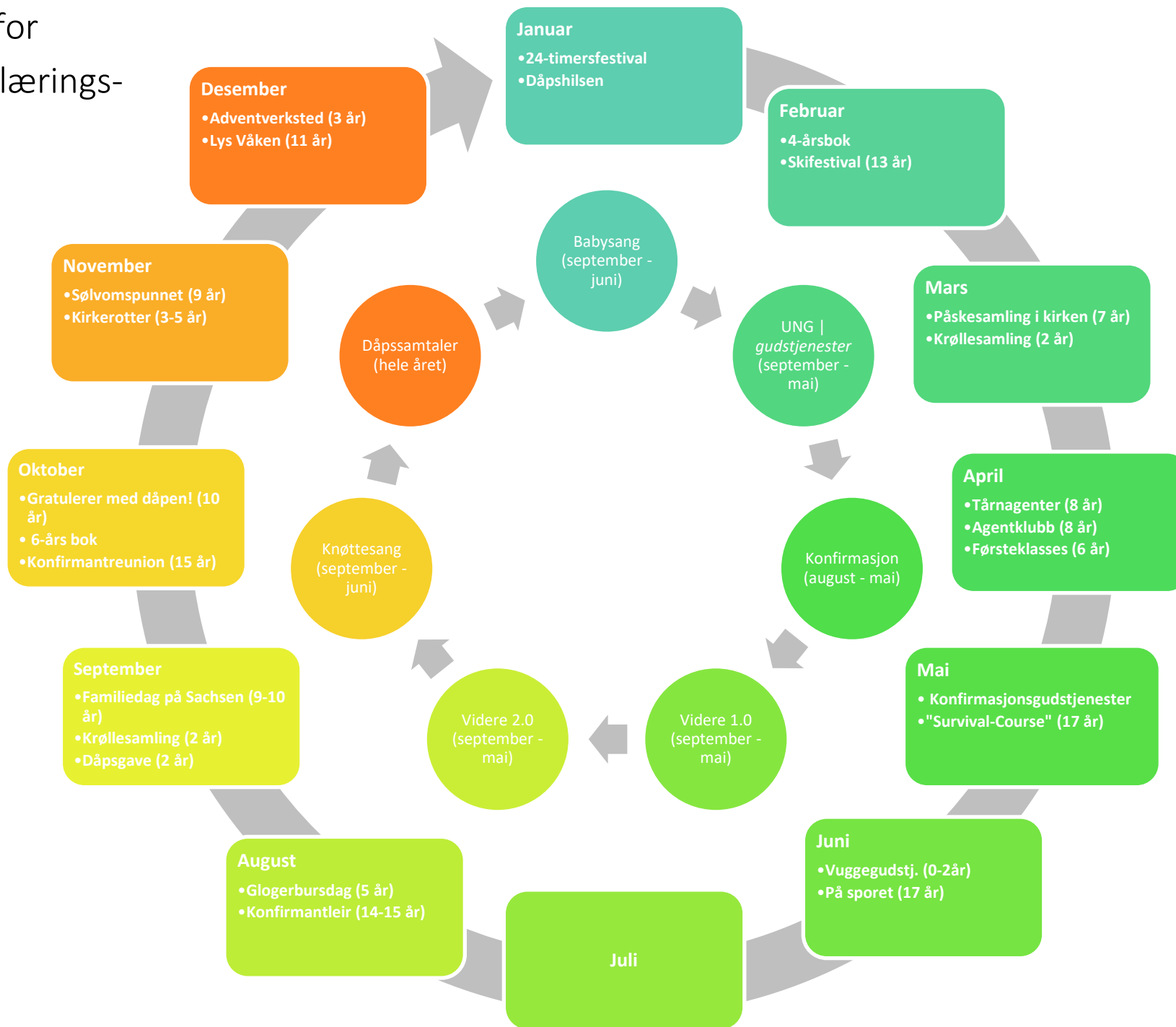
Vår 2019

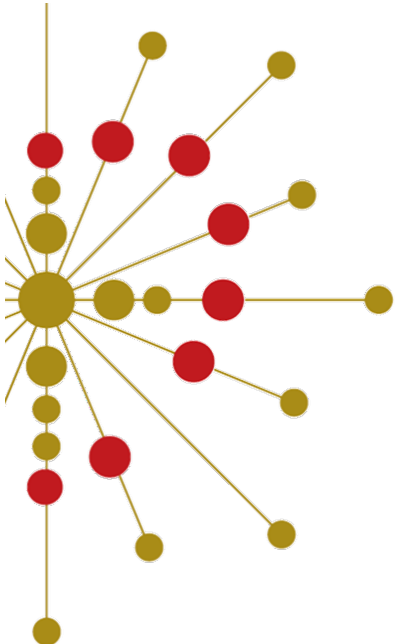

- På sporet (april)
- 59*Nord (juni, skoleslutt?)
- Tårnagethelg: *Jondalen kirke*

Årshjul for trosopplærings-tiltak

KJERNETEKSTER I TROSOPPLÆRINGEN

Alle trosopplæringstiltak har som mål å formidle / ta utgangspunkt i noen sentrale bibeltekster- og fortellinger. Her følger en oversikt over kjernetekstene i vår plan for trosopplæring, og hvilke av aldersgruppene de er tilknyttet. Dette er ikke en uttømmende liste, blant annet så kommer søndagens tekster (som varierer) i tillegg når noen av tiltakene ender i en gudstjeneste. Tekstene er organisert her etter hvilken plassering de har i Bibelen.

Tekster 0-5 år - *Tilhørighet*

- 1 Mos 1 «Skapelsesberetningen»
- 4 Mos 6,22-27 «Velsignelsen»
- Sal 8 «Hva er da et menneske?»
- Sal 23 «Herren er min hyrde»
- Sal 139 «Du har skapt meg på skremmende og underfullt vis»
- Ordspr. 8,22-31 «Visdommen som leker»

- Matt 6,6-13 «Vår Far»
- Matt 13,44-45 «Skatten og perlen»
- Matt 28,18–20 «Misjonsbefalingen»
- Mark 4,30-34 «Guds rike er som sennepsfrøet»
- Mark 10,13–16 «La de små barn»
- Markus 10, 46-52 «Den blinde Bartimeus»
- Luk 2,41-52 «Juleevangeliet»
- Luk 10,25-37 «Den barmhjertige samaritan»
- Luk 10,38-42 «Jesus hos Marta og Maria»
- Luk 15,1-7 «Sauen som ble funnet»
- Luk 15,11-32 «Sønnen som kom hjem»
- Luk 19,1-10 «Sakkeus»
- Joh 12,20-28 «Hvetekornet som dør i jorden»
- Joh 14,6: «Veien, sannheten og livet»
- Apg 1,1-14: «Kristi Himmelfart»
- Apg. 2,42-47 «Fellesskapet mellom de troende»

- Apg. 17,28 « For det er i ham vi lever, beveger oss og er til»
- 1. Kor 9,24-25: «Seierskransen

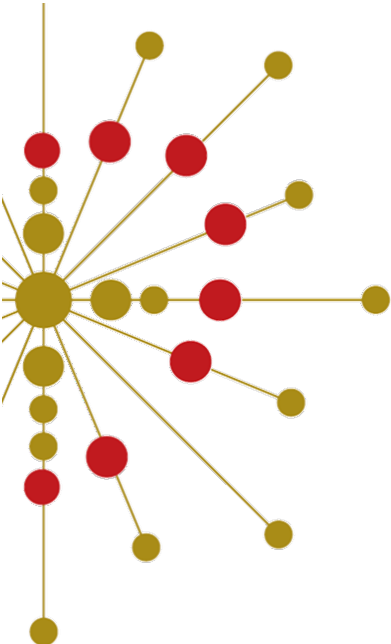
Tekster 6-12 år - *Tro*

- 1 Mos 1,1-3,24 «Skapelse og syndefall»
- 1 Mos 12, 1-3 «Løfte til Abraham»
- 1 Mos 6,9-22 «Noah og syndefloden»
- 1 Mos 28, 12-15(22) «Jakobs stige»
- 1 Mos 32,21-32 «Jakobs kamp»
- 1 Mos 37-47 «Josef» (utvalg)
- 2 Mos «Moses» (utvalg)
- Jos 1,9 «Vær modig og sterk, la deg ikke skremme...»
- Sal 139 «Du har skapt meg på skremmende og underfullt vis»
- Jes 43 «Jeg har kalt deg ved navn»
- Dan 6,1-29 «Daniel i løvehulen»

- Matt 3,13-17 «Jesu dåp»
- Matt 5,14 «Verdens lys»
- Matt 7,12 «Den gylne regel»
- Matt 11,28 «Kom til meg alle dere som strever...»
- Matt 14,13-21 «Jesus metter fem tusen»
- Matt 21,1-10 «Inntoget i Jerusalem»
- Matt 22,37-40 «Det dobbelte kjærlighetsbud»
- Matt 26,1-28,10 «Påskefortellingen»
- Matt 26, 17-30 «Det siste måltidet»
- Matt 26, 69-75 «Peter fornekter Jesus»
- Matt 27,31-61 «Jesus på korset»
- Matt 28,16-20 «Misjonsbefalingen»
- Mark 1,9-11 «Jesu dåp og fristelse»
- Mark 7,31-37 «Den døve som hadde vondt for å tale»
- Mark 10,13-16 «Jesus tar imot barna»
- Mark 14, 12-26 «Det siste måltidet»
- Luk 2,41-52 «Jesus som tolvåring i tempelet»
- Luk 10, 25-37 «Den barmhjertige samaritan»
- Luk 15,11-32 «En Far som ventet»
- Luk 18,25-36 «Den blinde ved Jeriko»
- Luk 22,14-20 «Det siste måltidet»
- Luk 24, 13-34 «Emmaus-vandrerne»
- Joh 1,9-12 «Guds barn»
- Joh 3,16 «Den lille bibel»
- Joh 6,1-35 «Jesus metter 5000»
- Joh 8,12 «Verdens lys»

- Joh 13,1-17 «Jesus vasker disiplenes føtter»
- Joh 14,16-18 «Talsmannen»
- Joh 15,15 «Jeg kaller dere venner»
- Joh 20,18-22 «Som Far har sendt meg...»
- Apg 2,1-13 «Pinsedag»
- Rom 6 «Dåpen»
- 1 Joh 4,7-11 «Guds kjærlighet»

Tekster 13-18 år - *Tjeneste*

- 1 Mos «Skapelsesberetningen»
- 2 Mos 2,23-3,15 «Gud kaller Moses»
- 1 Sam 3 «Samuel i tempelet»
- Sal 8 «Hva er da et menneske?»
- Sal 23 «Herren er min hyrde»
- Sal 71 «Bønn, klage og tillit»
- Sal 121 «Jeg løfter mine øyne opp til fjellene»
- Sal 139 «Du har skapt meg på skremmende og underfullt vis»

- Mark 4,30-34 «Guds rike er som sennepsfrøet»
- Luk 6,20-49 «Bergprekenen»
- Luk 15,11-32 «En Far som ventet»
- Joh 3,1-13 «Jesus og Nikodemus»
- Joh 14,6 «Veien, sannheten og livet»
- Joh 14,16-18 «Talsmannen»
- Joh 20,1-22 «Jesus står opp»
- Joh 20,24-29 «Jesus og Tomas»
- Apg 17,28 «For det er i ham vi lever, beveger oss og er til»
- Apg 2,1-13 «Pinsedag»
- Rom 6,3-8 «Dåp»
- Rom 5,1-11 «Fred med Gud, rettferdiggjort av tro»
- Gal 5,16-26 «Åndens frukter»
- Ef 2,1-10 «Av nåde er dere frelst»
- Fil 2,6-11 «Han var i Guds skikkelse»
- Fil 4,4-8 «Gled dere»
- 1 Tim 4,6-16 «La ingen forakte deg fordi du er ung»
- 1 Joh 4,7-11 «Guds kjærlighet»

TROSOPPLÆRING

TILTAKSPLAN 0-18 ÅR

Alle tiltak *uten* * er tiltak som er aktive, mens de tiltakene som er merket *med* * er planlagte tiltak.

TILHØRIGHET 0-5 år

Omfang: ca. 75 timer.

Fokus for denne aldersperioden:

- Bygge kontakt, og styrke relasjonen mellom hjem og kirke.
- Skape tilhørighet til kirken og menigheten.
- Støtte foreldre/foresatte med trosopplæringen i hjemmet, og hjelpe dem med å etablere noen gode praksiser for trosutøvelse i hverdag og høytid.
- Fellesskapsarbeid for familier i menigheten.
- Styrke og videreutvikle familiegudstjenesten.

DÅP/DÅPSAMTALE

Alder: 0 år (2 samlinger, 3 timer)

Mål	Bygge relasjoner mellom kirke og hjem. Reflektere over dåpens innhold. Gi bevissthet og trygghet til det som skje, både teologisk og praktisk. Gi informasjon om menighetens trosopplæring, og menighetens øvrige arbeid. Tydeliggjøre foreldre og fadderes oppgaver.
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring Foreldrene får fortelle om barnet, og sin tilknytning til kirken og troen. Førstegangsforeldre får reflektere over den nye livssituasjonen. Foreldrene møter kirkens budskap om trygghet i dåpens gave, og Guds nåde.
	Kirkens tro og tradisjon Samtale om dåpsteologien, dåpstekstene og liturgien, inkludert trosbekjennelsen. Deltakelse på gudstjeneste med dåp, (og som regel nattverd).
	Kristen tro i praksis Foreldrene får delta på gudstjeneste og i dåpshandlingen, og oppfordres til bruk av sang og bønn i hjemmet.
Arbeidsmåter	Sende ut invitasjon til dåp og babysang. Dåpsamtale i grupper med prest, gjennomgang av det teologiske, liturgiske og det praktiske. Utdeling av boken «Arvegull». Gudstjeneste, som regel høymesse med dåp og nattverd. Utdeling av «Fadderhilsen» og dåpslys.
Ansvarlig	Administrasjon. Prest.
Tekster	Mark 10,13–16: «La de små barn» Matt 28,18–20: «Misjonsbefalingen» Søndagens tekster.
Sentrale dimensjoner	Samvirke med hjemmet. Gudstjeneste. Kommunikasjonsarbeid. Misjon.
Plan for gjennomføring	Aktiv.

TROSOPPLÆRINGSHEFTE*

Alder: 0-5 år (0 samlinger, 0 timer)

Mål	Målet er å opplyse og skape engasjement rundt trosopplæringen hos foreldrene, og etter hvert hos barna når de kan følge med i heftet, gjøre oppgaver og stemple når de deltar på trosopplæringstiltak i menigheten.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Se seg selv som en del av Guds familie, og en del av den lokale menigheten.
	Kirkens tro og tradisjon	I heftet står det noe om grunnleggende kristen tro, med temaer som dåp, trosopplæring, sang, og bønn.
	Kristen tro i praksis	Oppmuntring til å utøve kristen tro i praksis, gjennom sang, bønn og gudstjeneste med eksempler og henvisninger.
Arbeidsmåter	Trosopplæringsheftet kan deles ut ved dåpssamtalen, eller ved første møte med menighetens trosopplæring. Ulike hefter for ulike aldersgrupper med litt ulikt innhold. Hefte 0-5 år rettet mot foreldre/barn. 6-12 år rettet hovedsakelig mot barnet selv, med oppgaver/aktiviteter som kan gjøres i samarbeid med foreldre / foresatte.	
Ansvarlig Tekster	Arbeidsgruppe trosopplæring. Mark 10,13–16: «La de små barn» Matt 28,18–20: «Misjonsbefalingen» Apg 1,1-14: «Kristi Himmelfart» Joh 14, 6: «Veien, sannheten og livet» Salme 8: «Hva er et menneske?» Salme 139: «Du har skapt meg på skremmende og underfullt vis»	
Sentrale dimensjoner	Samvirke med hjemmet. Kommunikasjonsarbeid. Misjon.	
Plan for gjennomføring	Høst 2018.	
Kommentar	Heftet for de to aldersgruppene bør først utarbeides når de fleste tiltakene er aktive, slik at det blir mest mulig informativt og rekrutterende.	

BABYSANG

Alder: 0-1 år (16 samlinger, 32 timer)

Mål	Skape tilhørighet til kirken og menigheten. Gi foreldrene erfaring med å praktisere tro, og oppfordre til trosopplæring i hjemmet.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Gi foreldrene en opplevelse av at kirkerommet er deres, og at de tilhører menighetens fellesskap. Være et sted hvor troen knyttes til foreldrerollen og relasjonen til barnet. Gi enkle ord og sanger som redskaper til trosutøvelse i hjemmet.
	Kirkens tro og tradisjon	Bibeltekster formidles gjennom sanger og regler. Velsignelsen. Skapt i Guds bilde. Guds kjærlighet til sine barn. Dåp. Bønn.
	Kristen tro i praksis	Sanger og salmer, bønn og lystenning. Fellesskap.
Arbeidsmåter	Organiseres som babysangkurs for hvert semester, med samlinger cirka annenhver uke i kirkerommet. Kurset avsluttes med Vuggegudstjeneste.	

Ansvarlig	PR: Informasjonsfolder sendes ut med invitasjonen til dåp, og informeres om på dåpssamtalene. I tillegg er det en egen Facebook-gruppe med informasjon.
Tekster	Plakater ved begynnelsen av hvert kurs. Menighetspedagoger.
Sentrale dimensjoner	Luk 15,1-7 «Sauen som ble funnet» Luk 15,11-32 «Sønnen som kom hjem» Luk 19,1-10 «Sakkeus» 4. Mos 6,22-27 «Velsignelsen»
Plan for gjennomføring	Musikk og kultur. Samvirke med hjem og familie. Diakoni. Kommunikasjonsarbeid.
Kommentar	Aktiv.

VUGGEGUDSTJENESTE

Alder: 0-1 år (1 samvær, 2 timer)

Mål	En gudstjeneste på de minstes premisser. Åpne for tro på Jesus, gjennom sang, ord og handlinger. Styrke tilhørigheten til kirken.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Se seg selv som en del av det gudstjenestefeirende fellesskap. Gudstjeneste på de minstes premisser kan åpne for nye måter å forstå seg selv i relasjon til Gud.
	Kirkens tro og tradisjon	Liturgi. Herrens bønn. Velsignelsen. Bibelfortellinger.
	Kristen tro i praksis	Dele tro gjennom sang, musikk, bevegelse og gjennom de liturgiske leddene. Ved bønn og lystenning.
Arbeidsmåter	Sende ut invitasjon til alle mellom 0-1 år, og en ekstra invitasjon til nåværende og tidligere babysang deltakere – siden mye av opplegget vil være det samme. En enkel gudstjeneste rettet mot foreldre- og familier med barn i aldersgruppen 0-1 år. I rammen av babysangen på dagtid torsdager. Invitere den andre forelderen, faddere og besteforeldre. Kirkekaffe i etterkant av gudstjenesten i kirken på matter o.l. Andakt om «Gjøreklemma».	
Ansvarlig	Menighetspedagoger. Prest.	
Tekster	Luk 10, 38-42 «Jesus hos Marta og Maria» Salme 23 «Herren er min hyrde» 4 Mos 6, 22-27 «Velsignelsen»	
Sentrale dimensjoner	Samvirke med hjemmet. Gudstjeneste. Musikk og kultur. Tverrfaglig samarbeid.	
Plan for gjennomføring	Aktiv.	
Kommentar		

DÅPSHILSEN*

Alder: 1 år (0 samlinger, 0 timer)

Mål	Styrke relasjonen mellom kirke og hjem, ved å gi en hilsen til dåpsbarnet, og foreldrene fra kirken. Motivere til deltakelse i trosopplæringen. Oppfordre til å bruke boken «Arvegull» i hjemmet, som de fikk ved dåpssamtalen, f.eks. med lesetips.						
Tema/Innhold	<table border="1"><tr><td>Livstolkning og livsmestring</td><td>Fornyhet kontakt mellom kirke og hjem skaper sammenheng mellom hverdagen og troen.</td></tr><tr><td>Kirkens tro og tradisjon</td><td>En hilsen med ønske om Guds velsignelse, og bønn for livet og for barnet.</td></tr><tr><td>Kristen tro i praksis</td><td>Motivere foreldrene til å be og synge salmer og sanger med og for barnet sitt.</td></tr></table>	Livstolkning og livsmestring	Fornyhet kontakt mellom kirke og hjem skaper sammenheng mellom hverdagen og troen.	Kirkens tro og tradisjon	En hilsen med ønske om Guds velsignelse, og bønn for livet og for barnet.	Kristen tro i praksis	Motivere foreldrene til å be og synge salmer og sanger med og for barnet sitt.
Livstolkning og livsmestring	Fornyhet kontakt mellom kirke og hjem skaper sammenheng mellom hverdagen og troen.						
Kirkens tro og tradisjon	En hilsen med ønske om Guds velsignelse, og bønn for livet og for barnet.						
Kristen tro i praksis	Motivere foreldrene til å be og synge salmer og sanger med og for barnet sitt.						
Arbeidsmåter	Sende ut til alle døpte året etter at de er døpt. Det vil være for omfattende i vår menighet og sende ut til dåpsdatoen til alle, men de vil da få en hilsen omtrentlig et år etter dåpsdagen. Eventuelt bør vi ha to (eller noen flere) utsendinger i året. Lage og trykke et ferdig kort som alle får. Evt. kjøpe inn ferdig de første årene. Her bør det også formuleres en generell oppfordring til å delta på andre trosopplæringstiltak, og i det <i>kontinuerlige</i> arbeidet for sin aldersgruppe.						
Ansvarlig	Administrasjon. Menighetspedagog.						
Tekster	«Velsignelsen» 4. Mos. 6,24-26.						
Sentrale dimensjoner	Samvirke med hjemmet. Kommunikasjonsarbeid. Misjon.						
Plan for gjennomføring	Vår 2018.						
Kommentar							

KNØTTESANG / MYLDRESAMLING*

Alder: 2-4 år (12 samlinger, 24 timer / 72 timer når man regner for 3 årskull)

Mål	Være et fellesskap for barn og småbarnsfamilier som bidrar til at menigheten blir et naturlig samlingspunkt for familier, og styrker barne- og familiearbeidet i menigheten. Skape sangglede for barna, og lære dem kristne barnesanger.						
Tema/Innhold	<table border="1"><tr><td>Livstolkning og livsmestring</td><td>Sang og musikk er viktig for barns utvikling.</td></tr><tr><td>Kirkens tro og tradisjon</td><td>Lære og synge kristne sanger og salmer. Vår Far.</td></tr><tr><td>Kristen tro i praksis</td><td>Sang. Bønn. Velsignelse.</td></tr></table>	Livstolkning og livsmestring	Sang og musikk er viktig for barns utvikling.	Kirkens tro og tradisjon	Lære og synge kristne sanger og salmer. Vår Far.	Kristen tro i praksis	Sang. Bønn. Velsignelse.
Livstolkning og livsmestring	Sang og musikk er viktig for barns utvikling.						
Kirkens tro og tradisjon	Lære og synge kristne sanger og salmer. Vår Far.						
Kristen tro i praksis	Sang. Bønn. Velsignelse.						
Arbeidsmåter	Invitere alle mellom 2-4 år. En hverdagssamling, som begynner kl. 15.30, med enkel middag. Sangsamlingen varer fra kl. 16.30-17.00. Avslutte med f.eks. å vise en video fra Superblink.no/videoandakt av Jarle Waldemar, Vår Far og velsignelsen.						
Ansvarlig	Menighetspedagog, kantor, prest.						
Tekster	Mark 10,13–16: «La de små barn» Matt 6,6-13 «Vår Far» 4. Mos 6,22-27 «Velsignelsen»						
Sentrale dimensjoner	Samvirke med hjemmet. Musikk og kultur.						

KRØLLESAMLING*

Alder: 2 år (1 samlinger, 2 timer)

Mål	Målet er å bygge relasjon mellom hjem og kirke, skape trygghet i kirkerommet og tilhørighet til min kirke. Formidle at Jesus elsker hver og en, og mister ingen.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Vi formidler at alle har uendelig verdi. Skaper trygghet og identitet som Guds barn.
	Kirkens tro og tradisjon	Formidling av en sentral bibelfortelling. Jesus elsker hver og en, og han vil lete etter dem som er borte. Informasjon om barn og nattverd.
	Kristen tro i praksis	Synge og leke, sanger, høre fortelling, be kveldsbønn og velsignelse.
Arbeidsmåter	Invitasjon sendes ut til alle 2-åringene. Under samlingen synges det sanger og bes bønner. Fortellingen om «sauene som ble funnet» blir dramatisert. Barna kan lete i kirken etter en gjemt sau. Velsignelsen til avslutning.	
Ansvarlig	Menighetspedagog, administrasjon, kateket.	
Tekster	Lukas 15, 1-7 «Sauene som ble funnet»	
Sentrale dimensjoner	Samvirke med hjemmet. Kommunikasjonsarbeid.	
Plan for gjennomføring	Høst 2017.	
Kommentar	Bør vurderes om det skal være flere samlinger, pga. at mindre grupper egner seg best. Gi kort informasjon til foreldre/foresatte om barn og nattverd. Trygge dem på at nattverd også er for barn, evt. at barna også kan komme til nattverd og få velsignelse. Kan gis som kort informasjon når man spiser, eller barna holder på med noe annet.	

DÅPSGAVE*

Alder: 2 år (0 samlinger, 0 timer)

Mål	Styrke relasjon mellom kirke og hjem ved å gi en hilsen og gave til dåpsbarnet, og foreldrene fra kirken. Motivere til å delta i trosopplæringen, skape tilhørighet. Særsilt invitasjon til «Krøllesamling» for 2-åringene.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Fornyhet kontakt mellom kirke og hjem skaper sammenheng mellom hverdagen og troen.
	Kirkens tro og tradisjon	Møte med en sentral bibelfortelling gjennom boken de får i gave.
	Kristen tro i praksis	Motivere til å lese bibelfortellinger i hjemmet.
Arbeidsmåter	Sende ut samlet til alle som ble døpt for 2 år siden. Det vil være for omfattende i vår menighet å sende ut til dåpsdatoen til alle, men de vil få en gave omtrentlig to år etter dåpsdagen. Sammen med hilsenen og gaven ligger det en invitasjon til	

Ansvarlig	«Krøllesamling» hvor det også handler om sauen.
Tekster	Administrasjon, menighetspedagog.
Sentrale dimensjoner	Lukas 15, 1-7 «Sauen som ble funnet»
Plan for gjennomføring	Samvirke med hjemmet. Kommunikasjonsarbeid.
Kommentar	Høst 2017. Dåps gave til alle som ble døpt for 2 år siden. Barnebok om «Lille sau går seg vill»

ADVENTVERKSTED*

Alder: 3 år (1 samling, 2 timer)

Mål	En kreativ samling med 3-åringene hvor målet er å formidle julens budskap samtidig som man lager noe knyttet til julens bibelhistorier.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Kreativ utfoldelse, mestring og lek.
	Kirkens tro og tradisjon	Juleevangeliet formidles.
	Kristen tro i praksis	Bønn. Lystenning. Sang.
Arbeidsmåter	Invitere alle 3-åringene til et adventsverksted hvor de i løpet av samlingen lager enten engler, stjerner, sauer, gjetere o.l. Til slutt kan man lage et julekrybbe e.l. med det de har laget, og fortelle julefortellingen ut fra det.	
Ansvarlig	Kateket, menighetspedagog.	
Tekster	Lukas 2, 41-52 «Juleevangeliet»	
Sentrale dimensjoner	Tverrfaglig samarbeid. Kommunikasjonsarbeid. Diakoni.	
Plan for gjennomføring	Høst 2016.	
Kommentar	Lørdag formiddag med grøt og hobbyaktivitet – lage stjerne. Ta gjerne med søsken?	

KIRKEROTTENE*

Alder: 4 år (3-6 år) (1 samling, 2 timer)

Mål	Invitere alle 4-åringene (men alle mellom 3-6 år er velkomne) til et teaterstykke med Kirkerottene.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	I alle teaterstykkene er mellommenneskelige temaer sentrale. Årets stykke omhandler spørsmål som: Hva er sant og viktig? Hvem er egentlig min neste? Det tar opp sentrale dimensjoner ved menneskelivet som vennskap og relasjoner, godt og ondt, rett og galt, tilgivelse og forsoning. Teaterstykket utfordrer barna til etisk refleksjon og handling. Skal man hjelpe en fremmed, en som til og med kan være farlig?
	Kirkens tro og tradisjon	Barn og unge får kunnskap og kjennskap til kirken de tilhører. Dette er et hovedelement i alle stykkene med Kirkerottene, Kirkerottene viser gjennom sang og samtale at de trives i kirken – Guds hus. De er hjemme der.

		I dette teaterstykket lærer barna at alle er like verdifulle. De blir kjent med fortellingen om Den barmhjertige samaritan. Bønn er også et sentralt tema. Aftenbønnen er med i alle teaterstykkene.
	Kristen tro i praksis	Bønn, sang, musikk. Stykket inneholder mange sanger som gir barna anledning (ved å lære seg dem) til å uttrykke seg. Uttrykk for tro, trygghet, undring og glede er sentralt i sangene i teaterstykkene. Aktiv deltakelse er også et moment. I alle teaterstykkene blir barna invitert til å gi respons underveis, og til å være med å synge aftensang/kveldsbønn underveis i stykket. Det er den samme kveldsbønnen som gjentas i stykkene: «Når en lang dag er over».
Arbeidsmåter	Invitere alle 4-åringene, og skrive i invitasjonen at dersom de har søsken, venner, eller andre som også vil være med så de være med. Det er gratis for 4-åringene som inviteres, mens for alle andre er det en liten inngangssum.	
	<i>Ulike temaer i årene fremover:</i> 2016: Kirkerottene og Lea Mus. <i>Tema: Sauen som ble borte</i> 2017: Kirkerottene og Viggo i tårnet. <i>Tema: Sakkeus - alle er verdifulle. Snakke positivt om hverandre</i> 2018: Kirkerottene og Kattungen. <i>Tema: Den barmhjertige samaritan – nestekjærlighet.</i>	
Ansvarlig	Kateket, menighetspedagog.	
Tekster	Lukas 15, 1-7 «Sauen som ble funnet» Lukas 19,1-9 «Sakkeus» Lukas 10,25-37: «Den barmhjertige samaritan»	
Sentrale dimensjoner	Musikk og kultur. Kommunikasjonsarbeid.	
Plan for gjennomføring	Høst 2016.	
Kommentar	Kirkerottene besøker kirker over hele landet med teaterforestillinger for barn mellom 3 og 6 år. Kirkerotteteateret legger opp en treårs-syklus, med nytt stykke hvert år, slik at årlige besøk med nytt teaterstykke kan legges inn i de lokale trosopplæringsplanene. Det er gratis for 4-åringene som inviteres, mens for alle andre er det en liten inngangssum.	

4-ÅRSBOK

Alder: 4 år (1 samlinger, 3 timer)

Mål	Opprettholde relasjonen mellom hjem og kirke. Dåpspåminnelse og minne om løftet foreldrene, fadderne, kirken og menigheten gav om å oppdra barnet i den kristne tro. Inkludere barnet som en del av menigheten, og styrke tilhørigheten.
Tema/Innhold	<p>Livstolkning og livsmestring Gi barnet en opplevelse av å være Guds barn, hvor en kan komme akkurat som man er og oppleve tilhørighet i menigheten.</p> <p>Kirkens tro og tradisjon Familiegudstjeneste med nattverd. Dåpspåminnelse. Fadervår, trosbekjennelsen blir</p>

Arbeidsmåter		brukt i gudstjenesten.
	Kristen tro i praksis	Salmer tilpasset barna. Barnekor med og synger – glede i sang. Egen samlingsbønn, Fader Vår og forbønn. <i>Såmannsgudstjeneste:</i> Alle får et frø de kan så i en potte som de tar med seg hjem. <i>Høsttakkefest:</i> Her har vi et stort bord med høstens frukter og barna lærte å dele. <i>Fastelavngudstjeneste:</i> Med karneval eller innslag av karneval? <i>Kirkens skatter-gudstjeneste:</i> Har fokus på de kristne praksisene, og hoveddelene i gudstjenesten, bønn, nattverd, (evt. dåp) salmesang m.m.
	Ansvarlig	Sende invitasjon ut til alle døpte i årskullet. Familiegudstjeneste tilpasset aldersgruppen med bokutdeling. Sporlek fra kirken til menighetssenteret hvor boken brukes aktivt. Feire markeringen med pølsefest på menighetssenteret som en del av kirkekaffen.
	Tekster	Menighetspedagog. Kateket. Prest. <i>Vår:</i> Såmannssøndag Markus 4, 30-34: «Sennepsfrøet» evt. Luk 8, 4-15. <i>Fastelavnssøndag:</i> Søndagens tekster, evt. Joh 12,20-28 «Hvetekornet som dør i jorden». <i>Høst:</i> Søndagens tekster, eller Matteus 13,44-45 «Skatten og perlen», eller Apostlenes gjerninger 2,42-47 «Felleskapet mellom de troende»
	Sentrale dimensjoner	Gudstjeneste. Musikk og kultur. Samvirke med hjemmet. Kommunikasjonsarbeid. Diakoni. Tverrfaglig samarbeid.
Plan for gjennomføring	Aktiv.	
Kommentar	Utdeling av bok i familiegudstjenesten. Invitasjon til halve kullet pr. gang (to utdelinger i året vår og høst). Sporlek til menighetssenteret hvor det er kirkekaffe med pølser. Vårsemesteret er det utdeling av krukke og frø, på såmannssøndag. Eller evt. på fastelavnens-søndag, med fastelavnsboller og fastelavnsris-laging på kirkekaffen? Ha med en dåpspåminnelse som et ledd i gudstjenesten. Evt. på sikt vurdere å ha samling i forkant av gudstjenesten.	

GLOGERBURSDAG

Alder: 5 år (1 samling, 2 timer)

Mål	Skape tilhørighet til kirken gjennom fokus på lokalt særpreg, med kirkens historie og Glogerorgelet. Vise at kirkens rom er troens rom – både i fest og i sorg. Jesus møter oss slik han møtte Bartimeus.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Kirken er et sted for fest og feiring, men også et sted hvor vi kan rope om hjelp til Gud.
	Kirkens tro og tradisjon	«Kyrie-ropet» og fortellingen om Bartimeus. Forståelse av et viktig gudstjenesteledd. Jesus møter oss. Lære om orgelet, og kirkemusikk.
	Kristen tro i praksis	Opplive orgelet i kirken, lytte til orgelmusikk og delta i salmesang.
Arbeidsmåter	Sende ut invitasjon til alle 5-åringer til bursdagsfest. Bursdag for Glogerorgelet, og en feiring av orgelet. Besøk av «Herr Gloger», ballonger og bursdagsfest.	

Ansvarlig	Glogerakademiet. Kantor. Menighetspedagog. Kateket.
Tekster	Markus 10, 46-52: «Den blinde Bartimeus»
Sentrale dimensjoner	Tverrfaglig samarbeid. Musikk og kultur. Gudstjeneste. Frivillig medarbeiderskap. Kommunikasjonsarbeid.
Plan for gjennomføring	Aktiv.
Kommentar	

TRO 6-12 år

Omfang: ca. 83 timer.

Fokus for denne aldersperioden:

- Åpne for trosmøter med Jesus, gir rom for egne troserfaringer og trosutvikling.
- Utforske og lære om de mest sentrale emner i kristen tro.
- Opprettholde den gode relasjonen mellom hjem og kirke, og tilhørigheten til min kirke.
- Støtte foreldrene med trosopplæringen i familien.
- Familiegudstjenester.

6-ÅRSBOK

Alder: år (1 samling, 3 timer)

Mål	Gjennom deltakelse i gudstjenesten, og få utdelt bok styrkes tilhørigheten. Gi rom for kristen tro i praksis, f.eks. gjennom bønnevandring e.l. i gudstjenesten.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Opplive tilhørighet i kirkens fellesskap, og bli sett og bekreftet i gudstjenesten ved utdeling av 6-årsbok.
	Kirkens tro og tradisjon	Familiegudstjeneste med nattverd, Fader Vår, trosbekjennelsen.
	Kristen tro i praksis	Salmer tilpasset aldergruppa. Barnekor/juniorkor med og synger. Gudstjenestefeiring med nattverd, og evt. bønnevandring hvor barnet får utforsket kirkens rom og praktisere tro.
Arbeidsmåter	Sende ut invitasjoner til alle 6-åringer. Utdeling av bok i gudstjeneste, med kirkekaffe i etterkant.	
Ansvarlig	Menighetspedagog. Prest. Administrasjon.	
Tekster	Søndagens tekster. Joh 6,1-35: «Jesus metter 5000»	
Sentrale dimensjoner	Gudstjeneste. Samvirke med hjemmet. Diakoni. Musikk og kultur. Tverrfaglig samarbeid. Kommunikasjonsarbeid.	
Plan for gjennomføring	Aktiv.	
Kommentar	Invitasjon til halve kullet pr gang (to utdelinger i året vår og høst). Når *FØRSTEKLASSES startes opp kan utdelingen av 6-års boken deles ut kun på høstsemesteret, hvor hele kullet inviteres.	

59° NORD*

Alder: 6 år (1 samling, 3 timer)

Mål	Gi trygghet og selvfølelse gjennom lek og øvelser kombinert med et budskap om at vi er skapt av Gud til å leve i skaperverket.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Gjennom å mestre fysiske og mentale øvelser øker selvtillit og selvfølelse.
	Kirkens tro og tradisjon	Skapt i Guds bilde. Skapt i Guds verden.
	Kristen tro i praksis	Lek og fysiske og mentale utfordringer er kristen tro i praksis. Det handler om å stille oss frem for Gud vår skaper med hele oss selv.
Arbeidsmåter	Sende ut invitasjon til alle 6-åringer.	
Ansvarlig		
Tekster	1. Mos 1: «Skapelsesberetningen» 1. Kor 9,24-25: «Seierskransen» Apg. 17,28: « For det er i ham vi lever, beveger oss og er til» Salomos Ordspråk 8,22-31: «Visdommen som leker»	
Sentrale dimensjoner		
Plan for gjennomføring		
Kommentar	En samling med fokus på lek og utfordringer. En tøff «løype» med oppgaver og fysiske utfordringer som mulighet til å teste seg selv. Her må det være tilrettelagt slik at alle kan delta, uansett funksjonsnivå. Lek er mer enn fysikk. I samarbeid med KRIK eller Speideren.	

FØRSTEKLASSES*

Alder: 6 år (5 samlinger, 10 timer)

Mål	Gi deltakerne en opplevelse av å høre til. Vi hører til hos Gud (skapelse, dåp, tro) vi hører til i et fellesskap (fellesskap, nattverd, tro), vi hører til i verden (vennskap, nestekjærlighet), vi hører til i den store fortellingen (bibelen). Fokus på deltakernes selvstendighet og selvtillit, ved å la de ulike samlingene inkludere undervisning/tekster/øvelser som styrker dette. En del av dette er også at deltakerne skal få tid og rom til å bevisstgjøre seg egen tro, i trygge omgivelser.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Styrke selvfølelsen. Åpne for mulighet til å se seg selv som et selvstendig menneske. Identitetsstyrkning og trygghet i egen person og kropp.
	Kirkens tro og tradisjon	Identitet - skapt i Guds bilde. Dåp. Nattverd. Vennskap. Bibelen.
	Kristen tro i praksis	Barnet opplever selvstendighet ved selv å utøve tro gjennom tilpassede trospraksiser, som f.eks. bønnevandring med alderstilpassede «poster». Her får de også en opplevelse av det hellige og det som

	er annerledes, gjennom bønner og ord, lys og musikk/sang.
Arbeidsmåter	<p>Invitasjoner sendes ut i forveien.</p> <p>Inviteres til 5 samlinger med følgende temaer:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Skapt – Jeg er skapt av Gud!» (Tilhørighet og identitet) 2. «Dåp – Jeg hører til hos Gud!» (Døpt til en tro!) 3. «Fellesskap – Jeg hører til i de troendes fellesskap!» (Kirkerom, menighet) 4. «Vennskap – Jeg hører til i verden!» (Være en god venn, ha Gud som venn) 5. «Bibelen – Jeg hører til i den store fortellingen!» (Tidslinjen) <p>Alle samlinger inneholder tre deler: en undervisningsdel, en praktisk del, og en opplevelsesdel. Alle samlinger kan ha fast samlingsbønn, og fast liturgisk avslutning med enkel bønnvandring.</p>
Ansvarlig Tekster	<p>Kateket, menighetspedagog.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 1. Mos 1,1-3,24: «Skapelse og syndefall» Joh 1, 9-12: «Guds barn» Salme 139: Du har skapt meg på skremmende og underfullt vis» 2. Matt 28, 16-20: «Misjonsbefalingen», Mark 10, 13-16: «Jesus tar imot barna» 3. Lukas 22,14-20: «Det siste måltidet» 4. Matt 22, 37-40: «Det dobbelte kjærlighetsbud» Joh 15,15: «Jeg kaller dere venner»! 5. Joh 3,16: «Den lille bibel»
Sentrale dimensjoner	Tverrfaglig samarbeid. Frivillig medarbeiderskap. Inkluderings- og tilrettelegging. Diakoni. Kommunikasjonsarbeid.
Plan for gjennomføring	Vår 2018.
Kommentar	<p>Dåpsklubb for 6-åringer. 2 samlinger per uke, med samme tema. Ha dette på vårsemesteret før skolestart.</p> <p><i>Ideer til den praktiske delen:</i> Tryllekurs. Formingsaktivitet. Tidslinjen.</p>

PÅSKESAMLING I KIRKEN*

Alder: 7 år (2 samling, 4 timer)

Mål	Gi kjennskap til påskefortellingen ved å bruke påskeduken til å vandre gjennom påskedagene. Gi rom for tro og undring om oppstandelsen. Gi trygghet om at Gud tilgir oss.						
Tema/Innhold	<table border="1"> <tr> <td>Livstolkning og livsmestring</td> <td>Refleksjon og undring omkring de store spørsmålene, og se sitt eget liv i lys av påskens budskap.</td> </tr> <tr> <td>Kirkens tro og tradisjon</td> <td>Påskehistorien. Nattverd. Jesu død og oppstandelse. Forsoning mellom Gud og mennesker.</td> </tr> <tr> <td>Kristen tro i praksis</td> <td>Være i kirkerommet. Få smake på nattverdselementene. Gå påskeduken og oppleve og undre seg over påskefortellingen i ord og bilder.</td> </tr> </table>	Livstolkning og livsmestring	Refleksjon og undring omkring de store spørsmålene, og se sitt eget liv i lys av påskens budskap.	Kirkens tro og tradisjon	Påskehistorien. Nattverd. Jesu død og oppstandelse. Forsoning mellom Gud og mennesker.	Kristen tro i praksis	Være i kirkerommet. Få smake på nattverdselementene. Gå påskeduken og oppleve og undre seg over påskefortellingen i ord og bilder.
Livstolkning og livsmestring	Refleksjon og undring omkring de store spørsmålene, og se sitt eget liv i lys av påskens budskap.						
Kirkens tro og tradisjon	Påskehistorien. Nattverd. Jesu død og oppstandelse. Forsoning mellom Gud og mennesker.						
Kristen tro i praksis	Være i kirkerommet. Få smake på nattverdselementene. Gå påskeduken og oppleve og undre seg over påskefortellingen i ord og bilder.						
Arbeidsmåter	Sende ut invitasjoner. Tiltaket holdes nærhet til påskehøytiden. Påskesamling i kirken. Bruke påskeduken som utgangspunkt for samlingen. Det er også mulig med andre aktiviteter som maling av egg, smake på nattverdselementene, m.m.						
Ansvarlig Tekster	Menighetspedagog, Kateket. Matt 26,1-28,10: «Påskefortellingen»						
Sentrale	Inkluderings- og tilrettelegging. Diakoni. Kommunikasjonsarbeid.						

dimensjoner	Påsketider 2017.
Plan for gjennomføring	
Kommentar	Forslag: Legge dette til planleggingsdag i barnehager/skoler/SFO etter påsken?

TÅRNAGENTHELG

Alder: 8 år (2 samlinger, 9 timer)

Mål	Gi tilhørighet til kirken gjennom å utforske kirkerommet og løse mysterier. Bli kjent med kirkens skatter (dåp, nattverd, bønn, bibel osv.). Åpne for troserfaringer gjennom bønn, og gudstjeneste. Lære om pinse og Den hellige ånd som skaper tro.
Tema/Innhold	<p>Livstolkning og livsmestring Gi rom for at man kan oppleve å høre hjemme i kirken, og hos Gud. Erfare at samarbeid gjør oss sterke, og at jeg kan være med på å bety noe for andre. Min rolle i vennskap og relasjoner. Bli hørt, sett og ansvar for å se andre. Å mestre oppdrag.</p> <p>Kirkens tro og tradisjon Pinse. Den hellige ånd. Klokkene i tårnet «Soli Deo Gloria». Sakramentene, og nådemidlene.</p> <p>Kristen tro i praksis Deltar og medvirker i gudstjenesten med sang, drama, preken og deltar i de liturgiske leddene. Gis mulighet til å utøve troen i et fellesskap. Kveldsavslutning, og andakt.</p>
Arbeidsmåter	Sende ut invitasjon til alle 9-åringer. Undervisning, andakt, gudstjenesteverksteder (dåp, nattverd, minestrakter, kirkeklokkene), gudstjenestefeiring, oppdagelsestur opp i klokketårnet.
Ansvarlig	Menighetspedagog, kateket, prest.
Tekster	Matteus 28,18-20: «Misjonsbefalingen» Apostlenes gjerninger 2,1-13 «Pinsedag» Joh 14,16-18 «Talsmannen»
Sentrale dimensjoner	Gudstjeneste. Barn og unges medvirkning. Musikk og kultur. Frivillig medarbeiderskap. Inkluderings- og tilrettelegging. Diakoni. Kommunikasjonsarbeid. Tverrfaglig samarbeid. Misjon.
Plan for gjennomføring	Aktiv.
Kommentar	

AGENTKLUBB*

Alder: 8 år (3 samlinger, 6 timer)

Mål	Agentklubben utforsker nestekjærlighetens mysterium, og tematiserer vennskap, tilgivelse og tro i tre samlinger. Trekker tråder videre fra Tårnagenthelgen.
Tema/Innhold	<p>Livstolkning og livsmestring Vennskap og relasjoner. Tilgivelse, og hvordan man tilgir hverandre. Troens betydning for livet.</p> <p>Kirkens tro og tradisjon Nestekjærlighet. Jesus som venn, og tilgivelse.</p> <p>Kristen tro i praksis Praktisere tro gjennom lystenning, bønn og andakt. Gi konkret motivasjon til bønn hjemme.</p>
Arbeidsmåter	Sende ut invitasjon.

Ansvrlig Tekster	<ol style="list-style-type: none"> 1. <u>«Mysteriet med den gode vennen!»</u> Hva vil det si å være en god venn. Jesus som venn. 2. <u>«Mysteriet tilgivelse!»</u> Hva vil det si å tilgi noen? Hva gjør vi når noen har gjort noe mot oss? Hvordan ønsker vi å være mot hverandre. 3. <u>«Mysteriet tro!»</u> Hva vil det si å være kristen? Hva er annerledes, hva er likt med det å ikke tro? <p>Alle samlinger må inneholde en praktisk del hvor deltakerne får bryne seg på et «mysterium» som skal løses. «Løsningen» på mysteriet danner utgangspunktet for en læringsdel i etterkant. Det kan være enkel mat underveis, og en praksis-del som gir rom for troen.</p>
	Menighetspedagog, prest, kateket.
Sentrale dimensjoner Plan for gjennomføring Kommentar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lukas 10,25-37: «Den barmhjertige samaritan» Joh 15, 15: «Jeg kaller dere venner» 2. Luk 15,11-32: «En Far som ventet» Matt 7,12: «Den gylne regel» 3. Matt 22, 36-40: «De to store bud»
	Diakoni. Barn og unges medvirkning.
	Etter Tårnagenthelg 2017.
	Etter tårnagenthelg inviteres alle 8-åringene til agentklubb (invitasjon også til de som ikke har vært på agenthelg). Løse mysterier, samtaler, gjøre og lage ting. Andakt og lystenning.

SØLVOMSPUNNET*

Alder: 9 år (1 samling, 2 timer)

Mål	Styrke tilhørigheten til kirken gjennom å se hvordan mennesker i Kongsbergs historie har brukt kirken, og hvordan vi i dag bruker kirken. Fortelle at alle er elsket av Gud, uansett hvem man er – eller hvor man sitter (jf. gruvearbeiderne.) Gi en opplevelse (og rekruttere?) ved barnekoret som holder konsert.
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring Viser hvordan mennesker både i gamle dager, og i dag, har et meningsfylt til kirken. Kirken er et hvor vi kan komme hele livet, og med hele livet.
	Kirkens tro og tradisjon Kirkens og byens historie knyttes sammen med det budskapet om en kjærlig Gud, som ser og elsker alle.
	Kristen tro i praksis Høre og delta i salmer og sanger sunget av barnekoret/juniorkoret.
Arbeidsmåter	Invitere alle 9-åringene, med foreldre, søsken og øvrig familie til en konsertopplevelse for barn i Kongsberg kirke. Konsertopplevelse med litt enkel bevertning og sosialt i etterkant.
Ansvrlig Tekster	Kantor, barnekoret, menighetspedagog, kateket, kirketjener. Luk 2,41-52: «Jesus som tolvåring i tempelet» Salme 8: «Hva er da et menneske?» 1 Joh 4,7-11: «Guds kjærlighet»
Sentrale dimensjoner	Musikk og kultur. Tverrfaglig samarbeid. Gudstjeneste (kirke og gudstjenestehistorie). Frivillig medarbeiderskap. Inkluderings- og tilrettelegging.

Plan for gjennomføring Kommentar	Diakoni. Kommunikasjon. Høst 2017.
	En «fortellerkonsert sammen med barnekoret som heter «Sølvomspunnet.» Tematikk som knytter til Kongsbergs historie, med bønner fra gruvefolket, tydeliggjøre forholdet til kirken den gangen og i dag. Bruke f.eks. Tove Magnussen og en ansatt som forteller. Ha litt kaker i etterkant.

FAMILIEDAG PÅ SACHSEN*

Alder: 9-10 år (1 samling, 5 timer / 10 timer når man regner for 2 årskull)

Mål	En familiedag på vakre Sachsen hvor barn og foreldre inviteres til å bli kjent med sentrale personer i Det gamle testamentet, og se hvordan deres forhold og tro og tillitt til Gud var.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	En mulighet til å kombinere lek, opplevelser og glede med å lære om sentrale bibelske personers tro og tillit til Gud.
	Kirkens tro og tradisjon	Lære om viktige sentrale bibelske personer, og deres tro og gudsforhold.
	Kristen tro i praksis	Bønn. Velsignelsen. Salmer.
Arbeidsmåter	<p>Familiedag på Sachsen, hvor 10 åringer inviteres. I invitasjonen står det at søsken, besteforeldre og alle andre som vil være med også kan bli med dit. En dag for hele familien.</p> <p><i>Forslag til opplegg:</i> Familiedag med lek, pølsegrilling, kaker o.l. Alle 10-åringer, sammen med andre som vil går til ulike poster hvor det står skuespillere og forteller/dramatiserer de ulike bibelske personenes historie. Med seg fra posten får de med seg noe (f.eks. et eple-klistremerke etter besøk hos Adam og Eva) som de skal ta med seg ned til Sachsen hvor «Tidslinjen» henger oppslått på en vegg, og de skal feste det de fikk på posten på riktig sted på tidslinjen. Når de har besøkt alle postene, og plassert det de har fått på postene på tidslinjen så har de både lært noe om de bibelske personene, og sett hvordan de står i forhold til hverandre kronologisk.</p>	
Ansvarlig	Menighetspedagog. Kateket. Prest. Administrasjon.	
Tekster	1. Mos 1,1-3,24 «Skapelse og syndefall» 1. Mos 12,1-3 «Guds løfte til Abraham» 1. Mos. 6,9-22 «Noah og syndefloden» 1. Mos 28,12-15 «Jakobs stige» 1. Mos 32,21-32 «Jakobs kamp» 1. Mos kapittel 37-47 «Josef – utvalgte tekster» 2. Mos «Moses – utvalgte tekster, brennende busk, utferden fra Egypt, ti-bud»	
Sentrale dimensjoner	Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner. Barn- og unges medvirkning. Samvirke med hjemmet. Tverrfaglig samarbeid. Inkludering- og tilrettelegging. Diakoni. Kommunikasjonsarbeid.	

Plan for gjennomføring Kommentar	Høst 2018.
	<p>Dette prosjektet bør gjøres i samarbeid med Speiderne. Kan evt. samkjøres med friluftsgudstjeneste hvis dette er et poeng. F.eks. gudstjeneste først, med familiedag etterpå.</p> <p>Alternative temaer: Klima. Natur. Skaperverk.</p>

GRATULERER MED DÅPEN!*

Alder: 10 år (6 samlinger (+ evt. gudstjeneste og kirkekaffe), 12-14 timer)

Mål	Barna har reflektert og lært om dåp og hva det betyr å være døpt. Barna har styrket bevissthet om at hun er døpt og at hun gjennom dåpen er del av kirken og en nattverdsfeirende menighet. Barna feirer dåpen sammen med menigheten og fadderne sine.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Finne et språk for egen livs- og troshistorie i lys av troen de er døpt til. Arena for samtaler om dåpens betydning i dag. Refleksjoner rundt hvem er jeg.
	Kirkens tro og tradisjon	<p><i>Hånd:</i> Våre hender, Jesus hender, vi er alle i Guds hånd, velsignelsen</p> <p><i>Vannet:</i> Vannets tosidighet, bildet av regnbuen i dåpspåminnelsen.</p> <p><i>Navnet:</i> Gjennom dåpen får vi et nytt navn.</p> <p><i>Lyset:</i> Jesus sier, jeg er verdens lys. Jesus sier, dere er verdens lys.</p> <p><i>Korset:</i> Livets kors, dødsteget og håpets tegn.</p> <p><i>Brødet:</i> Jesus Kristus selv er livets brød og frelse.</p>
	Kristen tro i praksis	Bibellesning. Dåpsritualet. Gudstjenestefeiring. Sang og musikk. Bønn. Dåpspåminnelse.
Arbeidsmåter	Symbolene navnet, vannet, lyset, hånden, korset, brødet er utgangspunkt for samtaler: Hva betyr symbolene i dag/i mitt liv og hva betyr symbolene i Bibelen? Gjennom dette nærmer vi oss temaet dåp fra forskjellige innfallsvinkler, gjennom fortellinger og samtaler, sang og kreativitet, fellesmåltider og feiring av dåpen i gudstjenesten.	
Ansvarlig Tekster	Mer info og opplegg for konkret gjennomføring finnes på Ressursbanken.no.	
	Menighetspedagog. Prest. Kateket.	
Sentrale dimensjoner Plan for gjennomføring Kommentar	<p><i>Hånd:</i> Mark 1,9-11; Matt 3; Jes 43.</p> <p><i>Vannet:</i> 1.Mos 6; Rom 6.</p> <p><i>Lyset:</i> Joh 8,12; Matt 5,14.</p> <p><i>Navnet:</i> Luk 24,13-35; Joh 13, 1-17; Mark 7,31-37.</p> <p><i>Korset:</i> Matt 27, 31-61.</p> <p><i>Brødet:</i> Mark 14,12-26; Matt 26, 17-30.</p>	
	Diakoni. Gudstjeneste. Inkludering- og tilrettelegging.	
	Høst 2018.	
	Nasjonalt breddetiltak, med opplegg som ligger klart i Ressursbanken. Dersom opplegget blir for omfattende, kan det tilpasses lokalt. F.eks. kan man ha to «symboler» pr. samling.	

LYS VÅKEN

Alder: 11 år (2 samlinger, 8 + 5 timer)

Mål	Gud er lysvåken for alle mennesker, og vi utfordres til å være lysvåkne for hverandre. Lære og erfare gudstjenesten. Gi rom for undring og troserfaringer i kirkerommet, og gjennom bønn, lystenning, gudstjeneste og stillhet.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Opplevelse av at kirkens rom er annerledes, og at det er plass til det som er større enn oss selv, og til alle spørsmål, tro og undring.
	Kirkens tro og tradisjon	Festgudstjeneste første søndag i advent. Nattverd, Fader Vår, trosbekjennelsen, salmer (sang og øvde på salmer): <i>Jordbarn, solbarn. Gud skapte lyset. «LysVåken-sangen»</i> . Lære om kirkeårets oppbygning og farger. Gudstjenesteverksteder: Minestranter, drama, maleri, lage og lære om nattverdsbrød, lage bønneblomster til forbønnen, forsangere, praktisk tjeneste til gudstjenesten (lys/lyd).
	Kristen tro i praksis	Lysteningsstund med andakt. Gudstjeneste med nattverd. Bønnevandring.
Arbeidsmåter	Sende ut invitasjoner. Overnatting i kirka. Undervisning, gudstjenesteverksted, opplevelse, gudstjeneste, kirkekaffe.	
Ansvarlig	Menighetspedagog. Kateket. Prest. Kantor.	
Tekster	Lukas 2, 41-52: «Jesus som tolvåring i tempelet» Matteus 21, 1-10: «Inntoget i Jerusalem» 1. Mos. 28, 12-15(22): «Jakobs stige»	
Sentrale dimensjoner	Musikk og kultur. Tverrfaglig samarbeid. Gudstjeneste. Inkluderings- og tilrettelegging. Diakoni. Kommunikasjonsarbeid.	
Plan for gjennomføring	Aktiv.	
Kommentar		

24-TIMERS FESTIVAL (2017/18)*

Alder: 12 (ca. 9-13) år (1 samling, cirka 14 timer)

Mål	Gi barna en spennende, engasjerende og utfordrende festivalopplevelse der de møter fellesskap, Jesus og spennende og utfordrende aktiviteter i store, men trygge omgivelser.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Mulighet for samtale med en voksen i stille-rommet. Øve på samarbeid og andre sosiale ferdigheter. Oppleve glede, spenning og mestring av utfordrende aktiviteter i en trygg setting. Mulighet til å uttrykke egne tanker om festivalens tema, foran kamera. Mulighet til å etablere nye og videreutvikle eksisterende vennskap. Gjennom lek, utfordringer, aktiviteter og gøy gis en opplevelse av at kirken er et sted for hele livet, at Gud ønsker at vi skal ha det gøy.
	Kirkens tro og tradisjon	Nåde og Guds gode gaver til livet. Skapt i Guds bilde

Arbeidsmåter		til glede og lek. Vår Far. Sentrale bibelfortellinger.
	Kristen tro i praksis	Delta i bønnevandring (bønnelapper, blomsterlapper m/bibelvers på vann, lystenning m.m.) Internasjonal diakoni: Fokus på urettferdighet og fattigdomsbekjempelse. Danse til "Our Father, who art in Heaven" Praktisere ulike former for bønn og samtale i stille-rommet. Delta på gudstjeneste. Bønn, bønnevandring, sang og musikk, dans, lek og fellesskap.
		Booke 24-timers festivalen hvert 2/3 år. Leie gymsal/idrettshall. Send ut invitasjoner. Felles formidlingsøkter fra scenen Sang, dans, dramatisering Attraktive, spennende og utfordrende fysiske aktiviteter - individuelt, i par og i lag. Stille-rom. Film. Lek, konkurranser. "Puggelinje" som gjentas ofte. Nattkino. Gudstjeneste. Fellessang om «Den barmhjertige samaritan. Lese felleshistorie: «Elefant i garasjen» fra boken «Gud og jeg er venner.»
	Ansvarlig Tekster	Luk 18,25-36 «Den blinde ved Jeriko» Luk 10, 25-36 «Den barmhjertige samaritan» Matt 14,13-21 «Jesus metter fem tusen» Matt 11,28 «Kom til meg, alle dere som strever...»
	Sentrale dimensjoner	Samvirke med hjem og familie; Diakoni; Misjon; Musikk og kultur; Frivillig medarbeiderskap; Samvirke med Barne- og ungdomsorganisasjoner; Tverrfaglig samarbeid; Kommunikasjonsarbeid
Plan for gjennomføring	Vinter 2018.	
Kommentar	En morsom og annerledes opplevelse med ett døgns festival arrangert av Skjærgårdsgospel. Det rulleres på ulike tema. Temaet «Non Stop» om at Gud er trofast, evig god, evig kjærlig, gjelder for 2018/2019. 12-åringene som er invitert, får det gratis, mens de andre aldersgruppene må betale en liten deltakersum.	

24-TIMERS FESTIVAL (2018/19)*

Alder: 12 (ca. 9-13) år (1 samling, cirka 14 timer)

Mål	Gi barna en spennende, engasjerende og utfordrende festivalopplevelse der de møter fellesskap, Jesus og spennende og utfordrende aktiviteter i store, men trygge omgivelser.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Mulighet for samtale med en voksen i stille-rommet. Øve på samarbeid og andre sosiale ferdigheter. Oppleve glede, spenning og mestring av utfordrende aktiviteter i en trygg setting. Mulighet til å uttrykke egne tanker om festivalens tema, foran kamera. Mulighet til å etablere nye og videreutvikle eksisterende vennskap. Gjennom lek, utfordringer, aktiviteter og gøy gis en opplevelse av at kirken er et sted for hele livet, at Gud ønsker at vi skal ha det gøy.
	Kirkens tro og tradisjon	Nåde og Guds gode gaver til livet. Skapt i Guds bilde

	til glede og lek. Vår Far. Sentrale bibelfortellinger.
Kristen tro i praksis	Delta i bønnevandring (bønnelapper, blomsterlapper m/bibelvers på vann, lystenning m.m.) Internasjonal diakoni: Fokus på urettferdighet og fattigdomsbekjempelse. Danse til "Our Father, who art in Heaven" Praktisere ulike former for bønn og samtale i stille-rommet. Delta på gudstjeneste. Bønn, bønnevandring, sang og musikk, dans, lek og fellesskap.
Arbeidsmåter	Booke 24-timers festivalen hvert 2/3 år. Leie gymsal/idrettshall. Sende ut invitasjoner. Felles formidlingsøkter fra scenen. Sang, dans, dramatisering Attraktive, spennende og utfordrende fysiske aktiviteter - individuelt, i par og i lag. Stille-rom. Film. Lek, konkurranser. "Puggelinje" som gjentas ofte. Nattkino. Gudstjeneste. Fortelling: "Fotsporene i sanden". Lese felleshistorie: "Alfred og klinkekulen" fra boka "Skatten i steinfjellet".
Ansvarlig Tekster	Matt 28,16-20 «Misjonsbefalingen» Dan 6,1-29 «Daniel i løvehulen» Matt 26,69-75 «Peter på gårdsplassen som sier han ikke kjenner Jesus» Jos 1,9 «Vær modig og sterk, la deg ikke skremme (...)»
Sentrale dimensjoner	Samvirke med hjem og familie; Diakoni; Misjon; Musikk og kultur; Frivillig medarbeiderskap; Samvirke med Barne- og ungdomsorganisasjoner; Tverrfaglig samarbeid; Kommunikasjonsarbeid
Plan for gjennomføring	Vinter 2019.
Kommentar	En morsom og annerledes opplevelse med ett døgns festival arrangert av Skjærgårdsgospel. Det rulleres på ulike tema. Temaet «Non Stop» om at Gud er trofast, evig god, evig kjærlig, gjelder for 2018/2019.

TJENESTE 13-18 år

Omfang: ca. 130 timer.

Fokus for denne aldersperioden:

- Gi rom for trosutvikling, og bygge en reflektert og helhetlig forståelse av kristen tro.
- Utfordre til tjeneste i menigheten og for andre, særlig fra året etter konfirmasjonen.
- Gi rom for å utforske egne evner og nådegaver.
- Opprettholde tilhørighet til kirken.
- Vudereutvikle UNG | *gudstjenester* og Ungdomsklubb

SKIFESTIVALKVELD M/SKJÆRGÅRDS-TEAM*

Alder: 13 (12-15) år (1 samling, 4 timer)

Mål	Invitere alle 13-åringene til en gøy og kul festalkveld (i skisenteret) med innleidd band-team, hvor målet er å fortelle om hva kirken er, og hva det vil si å tro. Rekruttere til konfirmasjon.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Vise at i kirkens fellesskap er det lov til å ha det gøy, og er et sted for hele livet.
	Kirkens tro og tradisjon	Kirken som et fellesskap som betyr noe. Tro på Gud.
	Kristen tro i praksis	Sang. Dans. Bønn. Andakt.
Arbeidsmåter	Invitere alle 13-åringene til skifestivaldag. Gjøre opplegget obligatorisk for konfirmanter, slik at konfirmanter og 13-åringene kan møtes og slik rekrutteres til konfirmasjonstiden. Invitere Skjærgårds-team (Roadservice/Team A:SM o.l.) til å spille. Rigge scene i bunn av skibakken. Samarbeid med skisenteret ang. salg av mat, heiskort o.l. Samarbeid med lokale ski/snowboard-grupper til å lage show i bakken. Opplegg: Åpning, konsert og opplegg fra scene: Kl. 17.00 – 18.00 Skihopp-show i bakken (?) Aktiviteter: - <i>Skikjøring (valgfritt)</i> - <i>Langrennstur i lysløypa (valgfritt)</i> - <i>Aking på matter i barnebakken («Hvor mange går på en matte?»-konkurranse) (alle?)</i> - <i>Spiseområdet.</i> - <i>Stands med diverse innhold fra kirken, Skjærgårds, KRIK.</i> Avslutningsshow fra scene: Kl. 20.30-21.00.	
Ansvarlig	Prest. Menighetspedagog.	
Tekster	Apg «Det er i deg i vi lever, beveger oss og er til.» Fil 4,4-8 «Gled dere!»	
Sentrale dimensjoner	Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner. Musikk og kultur. Tverrfaglig samarbeid. Frivillig medarbeiderskap. Kommunikasjonsarbeid. Misjon.	

Plan for gjennomføring
Kommentar

Vår 2018.

Skidag i bakken, konsert/andakt eller intervju m/ idrettsstjerne.
Tema: 1 samling – 4 timer. Mulig samarbeid med Betania/Basement. Snakke med snowboard-/alpint grupper i byen om skihopp-show.

KONFIRMASJON

Alder: 14 år (ca. 45 samlinger, 60 timer)

Mål

«Målet for konfirmasjonstiden er å vekke og styrke troens liv som gis i dåpen, slik at de unge kan leve sitt liv i forsakelse og tro, tilbedelse og tjeneste som Jesu Kristi disipler i hjem, menighet og samfunn.»

Tema/Innhold

Livstolkning og livsmestring

Se sitt liv i lys av den kristne tro, oppleve seg som del av kirkens og troens fellesskap. Oppleve seg bekreftet og sett.

Kirkens tro og tradisjon

(se – «arbeidsmåter»)

Kristen tro i praksis

Leiropplevelser. Bønn. Salmesang. Gudstjenester. Fellesskap. Nattverd. Dåp. Forkynnelse. Fasteaksjonen.

Arbeidsmåter

Konfirmantkullet i Kongsberg er omkring 140-150 hvert år. Konfirmantarbeidet arrangeres slik at de kan ønske seg ulike grupper for konfirmantåret. De ulike gruppene er:

«**Mandagsgruppen**» samles til undervisning på ettermiddagen nesten hver mandag. Ikke tur, men mange samlinger så det er god tid til å bli godt kjent. Mulighet for å undervise på ulike måter i små grupper.

«**Onsdagsgruppene**» har undervisning noen onsdager, rett etter skoletid høst og vår. Det er enkel matservering og åpent hus på menighetscenteret før onsdagstimen. Konfirmantene er med på en av nysatsningene til konfirmantopplegget i Kongsberg og Jondalen, som er en obligatorisk tur til Storaas Gjestegård i Jondalen 8.–12. august 2016 (fire overnattinger).

«**Singlt-konfirmantene**» synger med ungdomskoret Singlt, og deltar på øvelsene deres tirsdager 19:00-21:00. Undervisning i forkant av korøvelsen 1 gang i måneden. Obligatorisk weekend-tur på høsten.

«**KRIK-konfirmantene**» er en gruppe der gymsalaktivitet står i sentrum. KRIK står for Kristen Idretts Kontakt og vi samarbeider med Norkirken. Trening og undervisning er mandags ettermiddager (kl. 16.30–18.00). Obligatorisk overnattingstur på høsten og frivillig tur til KRIK-senteret i Hemsedal på vinteren.

«**Speider-konfirmantene**» deltar på speidermøter mandager kl. 18.30-20.00 og har konfirmantundervisning ca. en mandag i måneden kl. 16.30-18.00 sammen med KRIK-konfirmantene. Er av og til ute og lærer ting om friluftsliv og naturen, men også mye inne. Obligatorisk tur både høst og vår.

Når det er nødvendig tilrettelegger vi for de ulike behovene enkeltkonfirmanter måtte ha.

	<p>Undervisningen i de ulike gruppene dekker noen, eller de fleste av de følgende temaene under. Undervisningsopplegget som er valgt er konfirmantopplegget fra IKO, «Delta». I tillegg kommer noen undervisningsopplegg som vi har god erfaring med i Kongsberg.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kirken – Hvor hører du hjemme? 2. Tro – Hvem stoler du på? 3. Bibelen – Hvor viktig kan en bok være? 4. Skapelse – Hvem står bak alt sammen? 5. Vår Far – Hvem er Gud? 6. Guds Sønn – Hvorfor døde Jesus? 7. Gudstjeneste – Hva er vitsen? 8. «Grill en ansatt» - Hva lurer du på? 9. «Løkketur» - Trosbekjennelsen. 10. Den hellig ånd – Hva gir deg livskraft? 11. Nattverd – Mer enn mat? 12. Budene – Hvor går grensen? 13. Oppstandelse – Hva skjer etter døden? (Med besøk på Gravlunden, hvor begravelserbyrå, diakon og ansatte på gravlunden er involvert). 14. Gudstjeneste – Hva er vitsen? 15. Innleid musikk-team (Roadservice/Team A:SM) med eget tema/opplegg. 16. Kristen tro og radikaliserings <p>I tillegg til disse undervisningene kommer obligatoriske gudstjenester konfirmantene må delta på (presentasjon, samtale- og konfirmasjonsgudstjenestene) i tillegg til sine 5 valgbare obligatoriske gudstjenester.</p> <p>I løpet av året avholdes det to foreldremøter, et om høsten og et om våren.</p>
Ansvarlig	Kateket. Prester.
Tekster	Bruker mange tekster i løpet av året (se «Delta»-opplegget for konkrete tekster til de konkrete undervisningene).
Sentrale dimensjoner	Tverrfaglig samarbeid. Barn- og unges medvirkning. Gudstjeneste. Frivillig medarbeiderskap. Inkluderings- og tilrettelegging. Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner. Kommunikasjonsarbeid. Misjon.
Plan for gjennomføring	Aktiv.
Kommentar	

KONFIRMANTREUNION*

Alder: 15 år (1 samling, 3 timer)

Mål	Et gjensynstreff som bygger videre på konfirmantenes tilhørighet til kirken som de fikk i konfirmasjonstiden. Utfordre til refleksjon rundt eget trosliv etter konfirmasjonen, og mulighet for å stille vanskelige spørsmål og diskutere krevende temaer.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Gi mulighet til å videreutvikle sin identitet som Guds barn, også etter konfirmasjonstiden, og la ungdommene oppleve at de tilhører menighetens fellesskap. Gi trygghet og anledning til å reflektere

Arbeidsmåter		rundt de vanskelige spørsmålene.
	Kirkens tro og tradisjon	Tro etter konfirmasjonen? Tro og vitenskap. Det ondes problem. Etikk, valg og verdier.
	Kristen tro i praksis	Bønn. Lystenning. Sang og musikk. Liturgisk avslutning (som de er vant med fra konfirmanttiden).
		Invitere alle fjorårs-konfirmanter til en reunion høsten etter de er konfirmert. Et forslag er å arrangere dette på Storaas hvor de var på konfirmantleir. Involvere ungdomslederne, og rekruttere til Videre 1.0 kurset. Derfor bør dette skje tidlig høst, slik at det fortsatt er mulig å melde seg på Videre 1.0.
Ansvarlig	<u>Forsalg til opplegg:</u>	
		Oppmøte og velkommen. Oppvarmingsleker og aktiviteter (Labankonkurranse) Vise video/bilder fra konfirmantåret. Innledende tema, med påfølgende gruppesamtaler. Pause med et lite måltid. «Grill en ansatt» samling etter måltidet. Liturgisk avslutning, med lystenning og enkel bønnevandring.
Tekster		Kateket, prest, kantor.
Sentrale dimensjoner		1 Mos: «Skapelsesberetningen» (til evt. tema tro og vitenskap) 1 Joh, 4, 7-11: «Guds kjærlighet» + andre (til evt. tema om det ondes problem) Luk 6,20-49: «Bergprekenen» (til evt. tema om etikk, valg og verdier) Salme 71: «Bønn, klage og tillit» (til liturgisk avslutning)
	Plan for gjennomføring	Tverrfaglig samarbeid. Frivillig medarbeiderskap. Diakoni.
Kommentar		Høst 2018.

VIDERE 1.0

Alder: 16 år (10 samlinger + helgeleir, 36 timer)

Mål	I løpet av kurset skal deltakerne utvikle grunnleggende lederevner i kristent barne- og ungdomsarbeid, og få trygghet i egen lederrolle. Få bedre kjennskap til kristen tro og lære. Kjennskap til kirkens struktur og organisasjonsteori.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Utvikle trygghet, selvtillit og få erfaring i praktisk lederarbeid. Oppleve seg som en del av kirken, og som en leder i kirkens arbeid og trosopplæring.
	Kirkens tro og tradisjon	Synd og forsoning. Tidlig kirkehistorie. Bibelens tilblivelse. Fellesskap og kirkestruktur.
	Kristen tro i praksis	Bønn, leir-opplevelser, arbeid med egen troshistorie, lystenning, bibellesning, sang, gudstjeneste deltakelse.
Arbeidsmåter	PR: Invitasjon til alle fjorårskonfirmanter. Plakater og flyers henges opp og deles ut i løpet av konfirmasjonsåret. Tidligere Videre-grupper kommer å reklamere på fotograferingen av konfirmantene. Samlinger: Undervisning, samtale og leirarbeid.	
Ansvarlig	Kateket. Prest.	
Tekster	Luk 15,11-32: «En Far som ventet»	

Sentrale dimensjoner	Sal 23: «Herren er min hyrde» Fil 2,6-11: «Han var i Guds skikkelse» 1 Tim 4,6-16: «La ingen forakte deg fordi du er ung!»
	Barn og unges medvirkning. Frivillig medarbeiderskap. Gudstjeneste. Diakoni. Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner. Tverrfaglig samarbeid. Inkludering- og tilrettelegging. Misjon.
Plan for gjennomføring	Aktiv.
Kommentar	

UNG | gudstjeneste

Alder: 13 – 17 år (4 samlinger, 8 timer)

Mål	Gi menighetens ungdommer et gudstjenestefellesskap for tro og tilbedelse, hvor de selv er med i alle ledd av forberedelsene og i gjennomføringen av gudstjenestene.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Et sted hvor ungdom i tilbedelse, bønn og stillhet kan oppleve seg som Guds barn, ønsket og elsket.
	Kirkens tro og tradisjon	De store ordene tematiseres: Skapt, nåde, kjærlighet, solidaritet, tilgivelse, frelse, synd, forsoning, valg, etikk, sorg, tap, håp, misjon.
	Kristen tro i praksis	Bønn, salmer og lovsang, liturgi. I tillegg til for medarbeidere: gudstjenesteverksted.
Arbeidsmåter	En UNG <i>gudstjeneste</i> i måneden, søndag kl. 18.00. En av disse gudstjeneste hvert semester er en Tomasmesse (forordnet), samt at det på vårsemesteret er en barne- og ungdomsgudstjeneste kl.11.00 (forordnet) som avslutter Videre 1.0 kurset, og det er kirkekafe/ungdomsklubb med grilling i etterkant. PR: Ved å delta på UNG <i>gudstjeneste</i> får konfirmantene godsrevet en gudstjeneste av de fritt valgte i løpet av året, disse inviteres til hver gudstjeneste via SMS/plakat o.l. I tillegg inviterer vi fjorårskonfirmanter via SMS til hver av gudstjenestene. Øvrig: Facebook-gruppe, plakatering o.l.	
Ansvarlig Tekster	Prest, kateket, menighetspedagog. Tekster vår 2016: <ol style="list-style-type: none"> Salme 139: «Du har skapt meg på skremmende og underfullt vis». (Verdi/selvilde) Efeserbrevet 2,1-10: «Av nåde er dere frelst». (Synd og frelse) Johannes 20,1-22: «Jesus står opp». (Oppstandelse og påske) Johannesevangeliet 3,1-13, Rom 6,3-8: «Født på ny». (Omvendelse) Tekster høst 2016: <ol style="list-style-type: none"> Luk 6,20-49 «Bergprekenen» (Nestekjærlighet, etikk, det kristne livet) Luk 6,20-49 «Bergprekenen» (Nestekjærlighet, etikk, det kristne livet) Rom 5,1-11 «Fred med Gud, rettferdiggjort av tro» (Rettferdiggjørelse) Mark 4,30-34 «Guds rike er som sennepsfrøet» (Tro og tjeneste) Tekstene velges forøvrig utfra de aktuelle «ordene» som tematiseres, eller tekstrekkene. Ca. annethvert år brukes også Joh 20, 24-29: «Jesus og Tomas» på Tomasmessene.	
Sentrale dimensjoner	Gudstjeneste. Barn og unges medvirkning. Misjon. Frivillig medarbeiderskap. Misjon.	

Plan for gjennomføring Kommentar	Aktiv.
	Ungdomsgudstjeneste i forkant av ungdomsklubb. Forberedelse til gudstjeneste 16.00-18.00. Gudstjeneste i kirken fra kl. 18.00-19.00. Klubb fra 19.00-22.00.

KK | tirsdagsklubb (m/Singlt)

Alder: 13-17 år (4 samlinger, 12 timer)

Mål	Klubbkveld med fokus på fellesskap mellom ulike ungdomsgrupper og lag i menigheten, og med et mål om å ha et åpent sted hvor det er lett for ungdommene selv å invitere med venner. Samarbeid med tensingkoret Singlt.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Fellesskap, tilhørighet og et kristent ungdomsmiljø hvor tro og liv hører sammen.
	Kirkens tro og tradisjon	Andakt om et sentrale temaer, gjerne knyttet til kirkeåret: I <i>fastetiden</i> : Bønn, nestekjærlighet, synd og omvendelse, Kirkens nødhjelp. I <i>påsketiden</i> : Påskefortellingen, frelse, forsoning, dåp, oppstandelse. I <i>treenighetstiden</i> : Tro og tvil, vekst i troen, helliggjørelse, om nådegaver og utrustning, hverdagskristen. Misjon. I <i>adventstiden</i> : Inkarnasjonen, og Jesu fødsel og gjenkomst. I <i>åpenbaringstiden</i> : Livet med Jesus. Kristen i hverdagen. Hvem er Jesus? Omvendelse. Dåp.
	Kristen tro i praksis	Andakt. Bønn. Lystenning. Sosialt fellesskap.
	Arbeidsmåter	KK tirsdagsklubb arrangeres cirka 3-4 ganger per semester. Ved starten av hvert semester inviterer vi ett årskull til en tirsdagsklubb spesielt med tanke på dem.
Ansvarlig	Diakon. Kateket. Prest.	
Tekster	Tekster som passer til kirkeåret, og evt. søndagens tekster.	
Sentrale dimensjoner	Samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner. Tverrfaglig samarbeid. Barn- og unges medvirkning. Frivillig medarbeiderskap. Diakoni. Kommunikasjonsarbeid. Misjon.	
Plan for gjennomføring Kommentar	Aktiv.	

«SURVIVAL-COURSE» FOR UTFLYTTERE

Alder: 17-18 år (1 samling, 3 timer)

Mål	Gi rom for å knytte ungdommenes viktige livsvalg til Den hellige ånds ledelse, og gi trygghet på egen identitet og selvbilde i lys evner og nådegaver.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Tematisere overgangsfase i ungdommenes liv, med fokus på viktige livsvalg, håp og muligheter for fremtiden. Se seg selv og sin fremtid i lys av den kristne tro.
	Kirkens tro og tradisjon	Pinse. Den hellige ånd. Nådegaver.
	Kristen tro i praksis	Bønn og sang.
Arbeidsmåter	Invitere alle de som fyller 18 år. Kort undervisning om pinsedag, Den hellige ånd og egne gaver og nådegaver. Kreative oppgaver i skogen med utgangspunkt i pinse og Den hellige ånd. Samarbeidsoppgaver/mestringsoppgaver.	
Ansvarlig	Prest.	
Tekster	Apg 2, 1-: «Pinsedag» Gal 5,16-26: «Åndens frukter» Joh 14,16-18 «Talsmannen»	
Sentrale dimensjoner	Lokal tilhørighet.	
Plan for gjennomføring	Våren 2016.	
Kommentar	Pinsesamling i mai/juni med leirbål/bålpanne i Løkkene en kveld. Leker og mestringsaktiviteter. Lære om pinsedag, kirkens bursdag (pølsegrilling), gruppearbeid med oppgaver, undervisning om pinse, DHÅ, nådegaver/evner, fremtiden, håp. Hva skal jeg gjøre med livet mitt?	

PÅ SPORET*

Alder: 17 år (1 samlinger, 4 timer)

Mål	«På sporet» er en vandring i troen og i livet på vei til å bli myndig. I «På sporet» vil unge få en erfaring av å være på vandring i naturen og i de store spørsmålene i livet. Gjennom refleksjon og samtale om verdier, valg, tros- og livshistorie, er man sammen på sporet av en tro for livet.	
Tema/Innhold	Livstolkning og livsmestring	Reflektere rundt verdier, valg, tros- og livshistorie. En vandring i naturen og i de store spørsmålene.
	Kirkens tro og tradisjon	Kirken er et sted for å markere overganger i livet. Menneskeverd i lys av kristen tro. En tro som utfordrer til å ta modige valg for jorda, våre medmennesker og oss selv.
	Kristen tro i praksis	Fellesskap. Bønn. Bibellesning. Symbolhandlinger. Stillhet. Pilegrimsvandring.
Arbeidsmåter	Invitere alle de som fyller 18 år.	
Ansvarlig	Sokneprest. Speideren.	
Tekster	Joh 14,6 «Veien, sannheten og livet» Sal 121 «Jeg løfter mine øyne opp til fjellene» 1 Sam 3 «Samuel i tempelet»	
Sentrale dimensjoner		

**Plan for
gjennomføring
Kommentar**

Vår 2018.

Nasjonalt breddetiltak, med mer informasjon som ligger klart i Ressursbanken.no. Kan arrangeres som «mini», «midi» og «maxi» opplegg. Bør utformes og gjennomføres som et samarbeid med Speideren.

